

नमो तस्स भगवतो अरहतो सम्मा सम्बुद्धस्स

आणण्डु भाष्मि

बुद्ध धर्म सम्बन्धी नेपालको एक सात्र पत्रिका

प्रकाशक

आनन्दकुटी विहार गुठी, स्वयम्भू

[सं. द. नं. १/०३१ प्र. जि. अ. का. का.]

बर्ष ६
अड्ड ८, १०

ने. सं. १०६६
ई. सं. १८७६

बाष्पिक ५।
स्त्रुल्य १।

“आनन्द भूमि” को नियम

- १) ‘आनन्द भूमि’ आनन्दकुटी विहार गुठीको मासिक मुख-पत्र हो । ‘आनन्द भूमि’ पूर्णमासा निस्तिकन्धः
- २) यसको वार्षिक चन्दा रु० ५/-, अर्ध वार्षिक रु० ३/-, एक प्रतिको रु० १/-, जुन महिनामा पनि ग्राहक बन सकिन्द्य ।
- ३) बुद्ध-धर्म सम्बन्धी लेख मात्र यसमा छापिने छ ।
- ४) कुनै लेखकद्वारा प्रकट भएको विचारको उत्तरवायी सम्पादक मण्डल हुने छैन ।
- ५) प्रबन्ध सम्बन्धी पत्र व्यवहार र चन्दा व्यवस्थापकको नाममा पठाउनु पर्छ । पत्र व्यवहार गद्विर आपनो ग्राहक संख्या, पूरा नाम ठेगाना रास्तोसित लेखी पठाउनु पर्छ ।
- ६) पत्रिका नलिने भएको खण्डमा वा आपना ठेगाना हेरफेर गर्नु परेमा एक महिना अगाडि ने व्यवस्थापकलाई सूचना दिइनु पर्छ ।
- ७) कुनै पनि रचना प्रकाशित गर्ने वा नगर्ने अधिकार सम्पादक मण्डलमै रहनेछ ।

आनन्द भूमि कार्यालय आनन्दकुटी, स्वयम्भू, काठमाडौं

विषय सूची

बुद्ध वचन

जापान भ्रमणको तीतो मीठो अनुभव

हास्त्रो यो शान्ति देश छ

शान्ति

वन्दना

दुःख सत्य

थन वा

बोधिसत्त्व-२

यमलोके व देवलोके चिन्ता

सम्पादकीय-

बोद्ध गतिविधि

ले० भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर	१
उपासिका देवकी पाण्डेय	२
इन्द्र भक्त नर्कर्मि बनेपा	३
‘उयोति’ शाक्य कालिम्पोंग	४
बोधी बज्जाचार्य	१०
भिक्षु सुशोभन	१२
अमीर कुमारी शाक्य	१३
मेघदूत	१५
	१८
	१९

“चरय भिक्खवे चारिकं बहुजन हिताय बहुजन तुङ्गाय लोकानुकम्पाय अत्थाय
हिताय सुखाय देवमनुस्सानं । देसेथ भिक्खवे धर्मं आदिकल्याणं मञ्जभेकल्याणं परि-
योसान कल्याणं सात्थं सव्यञ्जनं केवल परिपुणं परिसुद्धं ब्रह्मचर्यं पकासेथ ।”

(महाबग्ग-विनयपिटक)

भिक्षुहरू ! बहुजन हितको लागि, बहुजन सुखको लागि, विश्वमाधि दयाको लागि, देव र मनुष्यहरूको हित,
सुख र कामको लागि संचार गर । भिक्षुहरू ! आरम्भ, मध्य र अन्त समयसम्म कल्याण हुने धर्मको अर्थ र भाव सहित
उपदेश दिएर सम्पूर्ण परिशुद्ध ब्रह्मचर्य (धर्म) को प्रकाश पार ।

संपादक मंडल

भिक्षु अश्वघोष, श्रो वटुकृष्ण ‘भूषण’, श्री न्हुच्छेबहादुर वज्राचार्य

ब्रह्मचर्यसुद्धा प्राप्ति

वर्ष ६	आनन्दकुटी	पुस, माघ २०३५ बुद्ध संवत् २५२२	स्वयम्भू	अङ्क ६, १०
--------	-----------	-----------------------------------	----------	------------

ब्रुद्ध-वचन

सलाभं ना'ति मञ्च्रेय - नाञ्च्रेसं पिहयं चरे ।

अञ्च्रेसं पिहयं भिक्खु - समाधिं नाधि गच्छति ॥

अर्थ- आफुलाई प्राप्त हुने लाभलाई तुच्छ न सम्झनु अर्कालाई प्राप्ति हुने लाभमा ईर्ष्या
नगर्नु, अर्काको लाभमा ईर्ष्या गर्ने भिक्खुलाई समाधि प्राप्त हुन सक्नैन ।

अप्पलाभोपि चे भिक्खु - सलाभं नाति मञ्च्रति ।

तं वे देवा पसंसन्ति - शुद्धा जीवं अतन्दितं ॥

अर्थ- थोरै भए पनि आफुलाई प्राप्त हुने लाभलाई तुच्छ नठान्नेनाई, शुद्ध जीविका गर्ने र
आलस्य रहित हुने भिक्खुको प्रशंसा देवताले पनि गर्छ ।

जापान भ्रमणको तीतो मीठो अनुभव

★★★★★★★★★★★★★★★★★

“आगामी सेप्टेम्बरमा हुने ए. बी. सी. पा. को कार्य-कारिणी समितिको बैठकमा त आउनु पर्छ” भनी जब सोभियत संघका बोद्धहरूका अध्यक्ष श्रद्धेय हस्तोलामा गम्भोएफले भन्नु भयो तब मैले वहांलाई स्पष्ट शब्दमा भने—“खोइ, हामीले नेपालमा ए. बी. सी. पी. को निमित्त कुनै सक्रीय काम गर्न सकेका छौंनौं। त्यस्तो काम गर्नु पर्न अवस्था पनि हाम्रो देशमा छौंन। हाम्रो देशमा कुनै प्रकारको अशान्ति पनि छौंन। श्री ५ सरकारको गतिशील नेतृत्वमा सदा शान्ति नै छ। अतः मलाई यस कार्यभार बाट मुक्त गर्नु भए बेश हुने थियो।” “होइन, त्यस्तो न भन्नुहोस्। तपाइको देशमा कुनै सक्रीय काम गर्नु नभए तापनि मिटिगमा उपस्थित भइदिनु पनि हामीहरूको लागि ठूलो सघाउ हो र सहयोग हो। अतः आउनु नै पर्छ।” यो थियो १९७८ जुलाइको घटना।

धर्मोद्योग स्तम्भ

सेप्टेम्बर भहीना आइपुग्यो। औपचारिक निम्तो पनि ए. बी. सी. पी. बाट पाए। ए. बी. सी. पी. भनेको एशियन बुद्धिलट कन्फरेन्स फोर पीस भन्ने संस्थाको संक्षेप नाम हो। यस संस्थाको संस्थापक सदस्यको हैसियनको नाताले पनि मास्को जाने कर लागेको थियो। यित्री हृदयमा चाही जाने मन पटवको थिएन। यस बीच उता जापानमा हुने डब्ल्यू. एफ. बी. को १२ रौं सावारण

ले० भिक्षु अमृतानन्द महास्थविर

सभामा जाने बारेमा पनि धर्मोदय सभाको बैठक बस्यो। डब्ल्यू. एफ. बी. भनेको बहुर्द फेलोशिप आफ बुद्धिलट भन्ने संस्थाको नाम हो जसको मानै विश्वबौद्ध भारतमण्डल हो। यसको चतुर्थ सम्मेलन १९५६ सन्मा नेपालमा भएको थियो। हुनत धर्मोदय सभा जिउंदो छ वा छैन भन्न गहारो छ। किनभने जब कहीं बौद्ध सम्मेलनमा जाने पत्र आउँछ तब मात्र धर्मोदय सभाको बैठक बसिन्छ, अन्यथा निष्कृय छ। सांच भन्ने हो भने संबैधानिक रूपले यस सभाको कुनै सदस्यनै छैन भन्नु पर्छ सिवाय ३।४ जना आजोबन सदस्य तर जे भए पनि सम्मेलनमा जान अघि एकचोर्ट बैठक बसिन्छ। जाने सदस्यहरू आनिइन्द्रन्। सम्मेलनमा भाग लिएर आइन्छ। त्यसपछि अर्को कुनै निम्तो कहिवाट न आएसम्म सभा सुतिरहेको हुँद्यो। यस पाला पनि यही क्रमको शिलशिलामा बैठक बसिएको थियो। हुनत सभाको बैठक महीनौ अगाडि बस्तु पर्न थियो। तर सभा बोलाउने सचिवलाई फुर्सतनै हुँदैनथ्यो। जब जापानबाट फलाना मिति सम्ममा तपाइहरूको डेलिगेट र अव्सर्भरहरूको नाम हाम्रो आफिसया दाखिला हुनु अनिवार्य छ भन्ने पत्र प्राप्त भयो तब सेकेटरी महोदय बिउङ्गिनु भयो र सीटिंग बोलाइयो। यस बैठकमा धर्मोदय सभालाई पुनः जागृत गराउने उद्देश्य लिएर एक एड होक कमिटि गठन गर्ने भन्ने एक प्रस्ताव पारित गरियो। यो थियो ०३५ साल भावण १३ गते शुक्रबार तदनुसार सन १९७८ जुलाइ २८ तारिको कुरा।

१९७८ अक्टोबर १ तारिक देखि ६ तारिक सम्म टोक्यो र योटोमा हुने बाह्रौं विश्वबौद्ध सम्मेलनमा भाग

लिने पांचजना सदस्यहरूको छनोट पनि भयो र अनौपचारिक दर्शकहरू १२ जनाको छनोट पनि सिद्धियो । हुनत सबैले आ-आपनो खर्चगरि जानुपछ । औपचारिक सदस्यहरू पाँच जनालाई सम्मेलन सचय सम्म खानपान तथा होटल खर्च जापानले नै व्यहोनै र बाँकि अनौपचारिक दर्शकहरूले चाहिं सबै खर्च आ-आफूले नै व्यहोनै पनै थियो । अतः अनौपचारिक भएर जाने सबै १२ जना दर्शकहरूलाई कमसे कम दिनको ३० देखि ४० डालर खर्च गर्न नसक्ने न जाने भन्ने कुराको पनि स्पष्ट रूपमा जापान गराइएको थियो । उति खर्च गरि सबै महानुभावहरू जानको निमित्त तमतयार भए । सत्य भन्ने हो भन्ने म जापान जानुमा उत्सुक थिइन । श्री लोकदर्शनज्यूको आग्रह र बहाले आति जाति खर्च व्यहोनै कुराको जिम्मा लिनु भएको दुनाले मात्र मैले बहालाई जापान जाने बचन दिएको थिए । अन्यथा कतिपनि मेरो जाने इच्छा थिइन । उपरोक्त कारणहरूले गर्दा आफू डब्ल्यू. एफ. बी. को उपाध्यक्षको हैसियतले जाने बिचार गरी प्रतिनिधिको नेतृत्व श्री लोकदर्शनलाई नै गर्ने प्रस्ताव राखें जो सर्व सम्मतिद्वारा स्वीकृत भयो । यस बाहेक अरु सदस्यहरूमा श्री मणिहर्षज्योति कसाकार, श्री आशाराम शाक्य, श्री छेरिंग तेंजि लामा र श्री छेलु कुस्यो लामा चुनिनु भयो ।

बैठक पछि आपनो कुटीमा आइसकेपछि “यी नेपाली हरूलाई जापानमा केही सहलियत मिलाइदिन पाए कति बेश हुने थियो” भन्ने कत्पना मनमा उठयो । अनि दुइ तीन साथीहरूलाई पश्चहरू लेखे । एक हप्ताको बाचमै दुइ साथीहरूबाट नकारात्मक जवाफ पाएं र एक साथी प्रो० हानायामा शोयूबाट सकारात्मक जवाफ पाएं । उनी पत्रमा लेखदछन्— “भरखर मात्र मैले जो ज्योजि बिहार-

बाट टेलिकोन पाएं । तपाइका १२ जना अनुयायीहरूका निमित्त त्यस बिहारले टोड्योमा सम्मेलन हनुमेजेलसम्म अर्थात् ५ दिनको निमित्त बस्ने र खाने फी गरिदिनेछ । तर म तपाइलाई एउटा सुझाउ दिन चाहन्छु कि तपाइका उपासक उपासिकाहरूबाट त्यस बिहारको निमित्त केही दान चन्दा प्रदान गरियोस् ।” यो पत्र मैले नेपाली प्रतिनिधिका नेता श्री लोकदर्शनलाई दिए । पछि मिटिङमा पनि यस पत्रको व्यहोरा १२ जना सदस्यहरूलाई पढेर सुनाइयो र प्रतिनिधिको प्रति व्यक्तिले १०११० डालर चन्दा प्रदान गर्नु बेस होला भन्ने कुराको पनि जानकारी दिइयो । ३०४० डालर खर्च हुने ठाउंमा दिनको १० डोलर चन्दा दिनमा सबैले खुशी तथा सहमति जनाए ।

न्नास्त्रको स्ना

ए. बी. सी. पी. को कार्यकारिण समितिको बैठकका लागि सेप्टेम्बरमै मलाई मास्को जानुपनै थियो । मास्कोको बौद्धसंघ संस्थाले नै जापान सम्म जाने टिकटको व्यवस्था मिलाइदिएको हुंदा टोक्योबाट काठमाडौं आउनको निमित्त टिकटको व्यवस्था मात्र श्री लोकदर्शनज्यूले गरिदिनु भयो ।

मन नपराइ गएकोले भर्नौं वा अन्य कारणले भर्नौं १९७८ सेप्टेम्बर १३ तारिको बिहान मिटिङ शुरू भएको केही छिन पछिदेखि पेट दुखन थाएयो र दिसा पनि लाग्न थाल्यो । अन्तमा मिटिङमा भाग नलिई होटलको कोठामा गए । सोभियट देशमा जुनसुकै होटलमा पनि डाक्टरहरूको व्यवस्था छ । अतः डाक्टर आएर औषधि उपचार गरे । फेरि साँजपख बाहिर किलनि रबाट पनि डाक्टर आई स्वीई दिई । कमिटिको बैठक सिद्धिए पछि मलाई डिलोम्पाटिक अस्पतालमा भर्ना गरियियो । भर्ना गर्नको कारण अस्पतिक रक्तचाप र हृदय-रोग ।

टोकयोन्ना कपिलवस्तु

सेप्टेम्बर २६ तारिक सांझख म मास्को अस्पताल-बाट होटल आएँ । २८ तारिक सांझ ७ बजे टोकयोको लागि सोभियत बौद्ध प्रतिनिधिहरूका साथ एरोफ्लोटमा बसी मास्को छाडे । २९ तारीक बिहान टोकयोको समय अनुसार १३० बजे ऋतु खराबको कारणले गर्दा नयां हवाइ ग्राउण्ड नारिताको सटटा पुरानो हवाइ ग्राउण्ड हानेदामा हवाइ जहाज ओल्यो । हानेदा घरेलु हवाइ ग्राउण्ड भएको र त्याहां विदेशीहरूको लागि कस्तम तथा पासपोर्ट आदिको कुनै व्यवस्था नभएको हुंदा हामी सबै हब्बाइजहाजमै करिब ४ घण्टा जति बस्न पन्यो । यछि सबै स्ताफहरू आएपछि हामीलाई मुक्त गरिदियो । हानेदा बाट टोकयो ग्रैंड होटल पुग्दा ४ बजे सकेको थियो र दैक्षिण्य भाडा ५ हजार येन जति लायो ।

त्यस दिनको सांजपख नेपालबाट आएका सज्जनहरू पनि भेटे । अनौपचारिक दर्शकहरू मात्र २३ जना छन् भनेको कुरा सुन्दा मेरो रो ठाडो भएर आयो । यी मध्ये १५ जना जति जो ज्योजि विहारमा बसे जुन ठाउँको प्रबन्ध प्रो० हानायामा शोयूद्वारा फी लोर्जि फूडिङको व्यवस्था मिलाइएको थियो । अरु ओ-आफ्ना खर्च गरि होटलमा बसे । दुभाग्यवश संच नभएकोने गर्दा सम्मेलनको काउन्सीलको बिहानको एक बैठकमा बाहैक अरु कुनै पनि बैठकमा माग लिन सकिन । यस्तै गरि अर्का सदस्य श्री छेरिंग तेर्जिंग लामा पनि विरासी हुनु भयो । प्रतिनिधिका सदस्यहरू श्री आशाराम शाक्य र श्री मणिहर्षज्योति कंसाकारहरूले नेपालको प्रतिष्ठाको निमित्त प्रत्येक मिटिगमा गरेका प्रयत्न तथा तर्कवितकहरू सारे प्रशंशनीय छन् । खाल गरी कपिलवस्तुको प्रश्न उठाए थो प्रा०

आशाराम शाक्यले गर्नु भएको समयोचित तर्कहरू द्वारा सारा प्रश्नकर्ताहरूको चित्त बुझिएको थियो । वहांको यो ठूलो समयोचित वाक् पटुताको परिचायक हो । श्री लोक-दर्शन बज्जाचार्य चाहिं लुम्बिनी सम्बन्धी व्यापक रूपले व्यस्त हुनुहुन्थ्यो । लुम्बिनी प्रदर्शनी पनि निकै रोचक बनेको थियो र लुम्बिनी सम्बन्धी ल्याइएका पत्र पत्रिकाहरू केही घण्टमा सिद्धियो ।

लुम्बिनी सम्बन्धी बाहिर देशमा जति प्रचार भइरहेको वा गरिएको छ बोहो अनुरूप स्वदेशमा आइसकेपछि लुम्बिनी सम्बन्धी द्रुतगतिले काम पनि हुनु अति आवश्यक छ । यदि त्यसो हुन सकेन भने प्रचारको आधारमा लुम्बिनीमा आइ हेर्दै उहो नाम्लो उही कुम्लो भने जस्तै हेर्न परेको खण्डमा उनीहरूको मनमा लुम्बिनी प्रति जति पनि प्रचार गरिन्छ । त्यसमाधि विश्वास गर्ने छैन र यो लुम्बिनी विकाशको निमित्त ठूलो बाधा हुन जानेछ । अतः सबै सम्बन्धित निकायहरूले यस दिशा तरफ गहिरिएर ध्यान देउन र श्री ५ को महान बाणी अनुरूप कुराभन्दा काम भदता गर्ने । लुम्बिनी सम्बन्धी जति होहल्ला अथवा प्रचार गरिएको छ त्यस अनुसार लुम्बिनीमा गइ आउने प्रत्येक व्यक्तिले भन्दछ । यसै साल बाटो तयार हुन्छ भन्ने सुनेको दुइ तीन वर्ष बित्तिसक्ष्यो । तर बाटो आजसम्म पूर्णतया सम्पन्न हुन सकेको छैन । पुल तयार हुन्छ भनेको पनि धेरै समय भइसक्यो । तर आज सम्म पनि मुख्य पुल तयार हुन सकेन छैन । यो साल भन्ने त कहिल्यै सिद्धिन छैन । अतः यसो नभनोकन बरू दुइ वर्ष बित्र भात्र सिद्धिन सकिएल । भन्नु बेश होला जस्तो मलाइ लाग्दछ । अब यो लुम्बिनी बैंको उपलक्ष्यमा खासगरी लुम्बिनी विकासले लुम्बिनीका बारेमा प्रचार भन्दा काम गरेर

देखाउन सके लुम्बिनी वर्ष मनाउने लक्ष सफल हुनेछ ।

अर्को कुरा पत्र पत्रिकामा यति उत्खनन भयो वा उति उत्खनन भयो भने पठिन्छ । तर त्यहाँ गएर हेर्डा अधि जस्तै जस्ताका तस्तै सिवाय अरु नयाँ केही देखिदैन । भनिन्छ कि खडाइ गरिएको ठाउँ पुनः माटोले पुन्याङ्ग-दिइन्छ । यसो उत्खनन भएको ठाउँलाई पुर्व जानेको भने दर्शकहरूले नयाँ उत्खनन भएको भनी के थाहा पाउन् । एक पटक उत्खनन भएको ठाउँलाई पुनः पुरिदा फेरि उत्खनन गनुं पर्दा दोहोरो खर्च लाग्ने, यसबाट खर्चको अभाव भएको ठाउँमा यन खर्चको भार बढता हुने, दर्शकहरूले कुनै नयाँ उत्खनन भएको नदेखिने आदि कारणहरूलाई ध्यानमा राखी धनको अपव्यय नहुने गरि उत्खनन कार्य भइदिए बेश हुने थियो भने हामी साधारण जनताको सुझाव छ । एकातिर यस्तो हुइन्छ भने अकातिर ३० सौ वर्ष अधि स्वयं मैले कपिलवस्तुमा देखेको “भिसेनको नली” भने कनकमुनिको शिलालेख भएको, टुक्रेको, जमिनमा धसिएर तेसोंपरि रहेको स्तम्भ अद्यापि सोही अवस्थामा ने देखिन्छ । के त्यस स्तम्भलाई उभयाई क्षति न हुनेगरि बार राखी सुरक्षा गर्न सकिन्न ? अतः त्यस स्तम्भमा अंकित अक्षरहरू कुनै किशिमवाट क्षति हुन अगावै यसको समुचित व्यवस्था गरिनु नितान्त आवश्यक छ भनी सम्बन्धित पुरातन्त्र विभागको ध्यान विनाश्ता-पूर्वक आकर्षित गर्न चाहन्छ । यदि पुरातन्त्र विभागले गर्न सक्तैन भने इजाजत दिएको खण्डमा कुनै बौद्ध भक्त जनले त्यसको सुरक्षा हुने व्यवस्था गर्न सकिनेछ । त्यो स्तम्भ आजसम्म पनि अधिकै अवस्थामा हेर्न पर्दा विश्वका बौद्ध-हरूको हृदय छिया छिया हुन्छ । त्यहाँ गएर हेर्ने कुनै पनि दर्शकलाई अवश्य पनि यस्ता प्रभाव मनमा पर्न जान सक्छ कि त्यति जामा लडेको स्तम्भलाई ठाडोपारि राखी

त्यसमा उल्लिखित भभिलेखको समुचित सुरक्षा गर्न सक्तैन भने कसरी कपिलवस्तु सम्बन्धी “यता हो कि उता हो ?” भन्ने दिशातिर पूरा ध्यान दिइ छोज खबर गरी अन्तरराष्ट्रीय क्षेत्रमा राष्ट्रीय प्रतिस्था कायम राख्न सक्ला ? शयकडौं वर्ष अहिलैने हामी पछाडि परिसकेका छो । तापनि हामी राम्ररी बुक्न सकेका छौंनौ । ऋष्टाचार कहाँ छैन र कुन ठाउँमा ऋष्टाचारले जडो हालेको छैन भनी चर्चा भइरहेको बत्तमान अवस्थामा कहाँको जमिन भनीको खोज हुन सक्ला । पुरातत्वको काम साधारण मानिसहरूले चिताउने जति सजिलो छैन । कपिलवस्तु वासीहरूको एक भानावशेष विहारलाई लिएर त्यसलाई कपिलवस्तु हो भनाउनको निमित्त कति प्रचार, कति खर्च, कति होहल्ला गरिदै छ । तर त्यो कुनै हालतमा पनि सफल हुन सक्ने छैन । वास्तवमा सत्यने सत्य सिद्ध हुनेछ । पिपरहवामा गएर आएको कुनै पनि व्यक्तिले निष्पक्ष रूपले सो स्थान एक भव्य विहार हो भनी भन्न सक्छन् सिवाय कपिलवस्तुको राजधानी हो भन्न सक्ने छैन । तर हाम्रो देशमा कपिलवस्तुको राजधानी छ र हो भनी अनेक पूर्वज अनुसन्धानकर्ता विशेषज्ञहरूले प्रमाणित गरिसकेका छन् । तापनि हामी आपनै हीनताको प्रभावले गर्दा थिचिएर बसेका छो । हजारों वर्षदेखि त्यस स्थानलाई कपिलवस्तु भन्ने नामले आजसम्म पनि सर्व-साधारण मानिसहरूले पनि भन्दछन् नै । सोही स्थानलाई शयकडौं वर्ष अधि तिड्डेती धर्मयात्रीहरूले पनि कपिलवस्तु भनेर नै दर्शन गरेका थिए । यी सबै कुराहरूमा टोक्योमा भएको बहसमा नेपाली प्रतिनिधिहरूले आपनो सत्य कुराको व्याख्या गर्नु मा र आपनो देशको प्रतिष्ठा कायम गराउन मा कतिपनि कसर राखेको छैन भनी भन्न सकिन्छ । अन्तमा सबै प्रश्नकर्ताहरू चित बुझेका थिए । अतः श्री ५ को

सरकारले विशेष गरी यातायात मंत्रालयद्वारा लुम्बिनी, कपिलवस्तु र वेवदहलाई जोरने बाटोघातोको व्यवस्था अविलम्ब गरिनु पर्दछ र तत्सम्बन्धि अनुसन्धान कार्यपनि अविलम्ब ने गर्नु गराउनु आवश्यक भएको छ । हालको स्थितिलाई ध्यानमा राखो हेर्दा अन्तरराष्ट्रीय प्रतिष्ठान कायम गराउने सो अवस्था प्रस्फुरित हुन थालेको छ ।

टोक्योमा भएको १२ रो विश्वबौद्ध सम्मेलनले नेपाल-द्वारा राखिएको तीनै बटा प्रस्तावहरू सर्वसम्मतिद्वारा पास भएको छ । ही हुनः— (१) सन् १९७९ लुम्बिनी बर्ष मनाउने, (२) नेपाल शान्तिक्षेत्र घोषणाको समर्थन गर्ने र (३) लुम्बिनी विकासको निमित्त सर्वेको आर्थिक सहायता दिने ।

ब्योटोमा सभा चिसर्जन

अटोबर ५ तारिकको मिट्टि चिद्विष्टि प्रतिनिधि-हरूलाई सोही दिन क्योटो लैजाने प्रोग्राम थियो । ६ तारिकमा सम्मेलन चिसर्जन गर्ने कार्यक्रम थियो । अनौपचारिक दर्शकहरू चाहिं आ-आफ्नो खर्चले ने क्योटो जानु पर्दथ्यो । यस्तो अवस्थामा हात्रा नेपाली अनौपचारिक दर्शकहरू क्योटो र नारा हेन नपाइकने फक्कनु पर्ने अवस्था थियो । यस कारणले मलाई मनमा सारै चिन्ता लागेको थियो । क्योटो र नारा नहेरिकन जापानको बौद्ध चित्र देखेको भन्न सकिन्न । यही चिन्ताले मलाई सारै चिन्तित पाएँ । यो थियो मेरो मनको कुरो मात्र । अनि मैले एक दुइ जना अधिकारीहरूसंग यस सम्बन्धि कुरा चलाएर हेरें । ११२ जना भए कुरा अकै हुने थियो । तर मेरा पछाडी भने १५१५ जना थिए । अतः कतैबाट पनि मैले कुनै आशा पाइएन । मेरा साथी प्रो० शोजुन बन्दोले पनि उनको शक्ति प्रयोग गरेर हेरे । तर केही

शिप लागेन र उनी आफ्नो कार्यक्रमानुसार क्योटो फक्केर गए । उनो क्योटो फक्केर जानभन्दा अगाडि उनीसँग मेरो बेदनाको कुरा भएको थियो । हुन पनि एक दुइ हजार येन ले पुऱ्णे कुरो थिएन । यो १५ जनाहरू मध्येमा कोही जान सब्ने कोही जान नसब्ने थिए । पैसा नभएको त होइन भरसक सित्तिमा पाउन सबै चाहन्छन् । किनमेल गर्नको निमित्त भने पैसा नभएको पनि होइन । जब श्री लोकवर्षाले जो ज्योजि विहारको निमित्त पूर्व सूचित गरिराखे बमोजिम चन्दा लिन जानु भयो तब बहाले नेपालोहरूको मनोभाव र संकुचितपनलाई महसुस गर्नु भयो । न दिएको पनि होइन एक पलट नि छुच्चोपन देखाउने हामी नेपालोहरूको बानो ।

अटोबर ३ तारिकको रातको १२ बजि सकेको थियो । निदाउन सकेको थिइन । यसै बिच टेलिफोन आयो । टेलिफोन उठाई “हेलो” भनी भने । आवाज सुन्नेसाथ मेरा साथी प्रो० बन्दोको भनी याहापाएँ । यो थियो क्योटोबाट ट्रंक कल । केही कुरा पछि उनले भने—“तपाइका १५ जना फोलो-वर्सहरूको निमित्त क्योटो र नारा देखाउने भार मैले लिने भएँ” । तपाइ निर्शब्द रहनुहोस् भनी भने । चाहिने खर्चको व्यवस्था म मिलाउनेछु पनि भने । यो सुनेर म छिन-भरको निमित्त स्तब्ध भएँ । के भनौं के भनौं जस्तो भयो । भइहाल्यो तपाइले यत्रो कष्ट नलिनुहोस भनी भने । तर उनले पुनः दोहन्याइ भने कि मेरा श्रीमती पनि यस सहयोग कार्यमा सहमत छिन्, तपाइ निर्शब्द रहनुहोस् । जम्मै व्यवस्था हामी मिलाउनेछु र भोलि तपाइलाई पैसा पठाइदिनेछु” भनी भने । अन्तमा मैले गर्हंगो हृदयले स्वीकार गरे । फोनमा कुरा सिद्धिदा साढे बाह्न भै सकेको थियो ।

बिहान भएष्ठि यो खबर सबै साथीहरूकहाँ तुन्याइ-
दिएँ । सबै हर्षले गढ गढ भए । दिनको २ बजे तिर-
होटलमा (१,५०,०००) एकलाख पचास हजार येनको
एक रजिस्टर्ड पत्र पाएँ । यो थियो टोक्योबाट वयांटो
जानको निमित्त रेल भाडाको लागि खच । अवटोबर ५
तारिकमा सबै साथीहरू बयोटोमा पुगे । त्यहाँबाट नारा जान
आउनको निमित्त पनि मेरा साथीले खच दिए । नाराबाट
फर्केर आइसकेपछि उनले फेरि टोक्यो जानको लागि एक
लाख पचास हजार येन दिए । यो १५ जना दर्शकहरूको
निमित्त मेरा साथी प्रो० बन्दोले जम्मा (४,६५,०००)
चारलाख पैसाटु हजार येन खर्च गरे । भनाइको मतलब
त्यस बछतको डोलरको भाउ अनुसार ३२२८ डोलर पर्न
भएको थियो । त्यसको नेपाली रु हिसाब गर्ने हो भने
(४०,३५०) चालीस हजार तीन शय पचास रुपैयां हुन
आउँदछ । वहाँ प्रति खुशि भई सबै साथीहरूले नेपालका
कोसेलीहरू पनि प्रदान गरेका थिए ।

जापानमा बुद्ध धर्मले प्रवेश गर्दा नारा राजधानी
थियो । त्यसै बछत त्याहा सर्वप्रथम बनाइएको होन्योजि
भन्ने पैगोडा ढांचाको एक विहार पनि छ । त्यसपछि

जापानको राजधानी बयोटोमा सन्यो । अतः जापानी बुद्ध
धर्मको इतिहासमा नारा र बयोटो नेपालको पाटन र भक्त-
पुर जस्तै हो । जापानमा केही दिन बस्दा नेपालीहरूको
बारेमा यही गुनासो सुन्न पाएँ कि उनीहरू जुनसुके तहका
किन नहोस सफा सुधर सित बस्न जान्दैनन, एक गठ
पाइन्न र शिष्ट सम्पन्नमा केही कमी छन् । हुन पनि हो
टोक्योबाट बयोटो आइरहेको बेलामा जो ज्योजि विहारबाट
रेलमा टेलिफोन आयो कि नेपालीहरू बसेको कोठाया सबै
सामानहरू अलपत्र राखेर गएका छन् र त्यो कोठा विहारको
प्रयोगको निमित्त चाहिएको छ । यो खबर सुनेर मनमा
सारै खेद लायो र अर्कोतिर “कस्ता नेपालीहरू होलान्”
मन्ने जस्तो पनि लायो र यो कुरा तुरन्तै थी आशाराम र
थ्री लोकदर्शनलाई बोलाई सुनाइ दिएँ । किनकि बहाँ-
हरूले यात्राका नेताहरू हुनुहुन्थ्यो । अतः विदेशमा जाँदा
कुनै पनि नेपालाले आफूभन्ना आपनो देश र राष्ट्रीय
फण्डालाई सर्वोयरि राख्ने बानि सिक्कु पर्दछ र सोही अनु-
सार देशको इज्जत रहने गरि व्यवहार पनि गर्न सक्नु
पर्दछ ।

हात्रो यो शान्ति देश छ ।

★★★★★★★★★★★★★★★

उपासिका देवकी पाण्डेय

बुद्ध जन्म भएको यो देश हात्रो सुरम्य यो,
नियम पालनको नाम पवित्र देश नै छ यो
उन्नति पथमा लम्की मानेर बुद्ध धर्म यो
महान बुद्धको ज्ञान जानेर लिनु पर्छ यो ।

कल्याणकारिमा हात्रा प्रख्यात पनि बुद्ध छन्
विश्वमा नै उनै बुद्ध शान्तिका पनि खानो छन्
पाएर नरको चोला भएर चेतने किन ?
हामी ऊं मानिसै नै त थिए बुद्ध कुनै दिन ।

गए त्यागि सबै उन्ले राज्य र सुख वैभव
कठोर तप गरन्ले भए ज्ञानी उनै अब
तस्मात् यही जानेर जागौं हामी पनि सब
अवश्यै पुग्न सक्नेछौं बुद्धकै पथमा तब ।

सन्देश बुद्धकै लेउँ सुधारौं आपनु कर्म यो
छाडियौं कर्म हिंसाको दयाले प्राणी मात्र की
यदि हिंसा नछाडेमा पुग्नेछौं पशु योनीमा
सुधार कर्म आफैले जन्मेर यस धर्तीमा ।

नारी जन्म भयो हात्रो भनी खिन्न हुने किन ?
स्वतन्त्र युग पाएर पनि बस्छौं लुकी किन ?
थिए नारी पनि ती नै गार्गी र भृकुटी सीता
आदशवादीमा ती नै गनिए कसरी किन ?

लिएर बुद्धको ज्ञान गइथीन् भोटमा उनो
फैलाइन् बुद्धकै ज्ञान सारा त्यो देशमा पनि
प्रसैले उनको नाम भयो अम्मर उसै पनि
बनो हामी पनि त्यस्तै बुद्धकै शिव्य नै बनो ।

चिनेर विउन लौं साथी बुद्धका वचनामृत
बहेर शान्तिको धारा हुँदै देश सुसज्जित
बुद्धको ज्ञान ज्योतिले नेपाल क्षलमल्ल छ
कलह कान्ति क्यै छैन हात्रो यो शान्ति देश छ ।

शान्ति

इन्द्र भक्त न कर्मि बनेपा

वन्दना

‘ज्योति’ शाक्य कालिम्पोंग

★ ★

हे बुद्ध ! हे शान्ति का पुजारी
हे अनन्त दुखिका सहारा
म गाउछु सदा तिझो महिमा
जप्छु म सदा तिझो नै ध्यान ॥१॥

किनको तिमीले मनुष्य समाजमा
देखाइ दियो शान्ति धर्वजा हामिमा
क्रान्ति मय संसार लाई नाशगरी
शान्ति स्थल को रूपमा परिचय दियो ॥२॥

होनि तिमीत बुद्ध सारे महान
मनुष्य समाज तिम्रे पुजारीन
अन्धकार मय संसारमा तिमीले
उज्ज्वल मनले शान्ति फैलाइ दियो ॥३॥

तिमी रहेछौ धेरे भाग्य शालि
मनुष्य मात्रमा मित्रता थपि
आर्य अष्टाङ्ग मार्ग देखाइ दियो
पञ्च शील को तिमीले सृजना गन्यो ॥४॥

फैलाउन्दै तिमीले बिश्वमा ज्ञान
अशान्ति अनपढ मा दियो ज्ञान
त्यसैले बुद्ध तिमी छो महान
सदा गर्न शान्ति का प्रतिकमा प्रणाम ॥५॥

साधु साधु साधु

लिई शुभ भावना यो भनमा

हे प्रभु शास्ता, शरण दाता !
तिम्रे पावन चरण कमलमा

आयों गर्दै वन्दना, प्रभु गर्दै वन्दना । टंका
दुख प्रपञ्चले व्याप्त भएको

अनित्यमा यो जगमा

तिझो शरण विना हे भगवन !

शान्ति कहाँ जीवनमा,
सद्धर्मको आश्रय ग्रहण गरी

हे प्रभु शास्ता, शरण दाता !

तिम्रे पावन ॥१॥

तृणाको भुमरीबाट उतारी

लकेशको भारी फुकाली
जीवन-नौका लैजान लाई
भव-सागरको पारी –

प्रज्ञामय नम्यक पथ अपनाई

हे प्रभु शास्ता, शरण दाता !

तिम्रे पावन ॥२॥

चतुरार्थ तत्यले पूर्ण भएको

मध्यम मार्गमा हिन्दै

बुद्ध - शासनमा आयो हामी

शीलको पालन गर्दै

अनुत्तर बोधीको आश गरी

हे प्रभु शास्ता, शरण दाता !

तिम्रे पावन ॥३॥

दुःख सत्य

बोधी वज्राचार्य

★★★★★★★★★★★★★★★★

थव गम्भरगु दुःख सत्यया वारे च्वे न्हाः जि भगवान्
बुद्ध यागु वचन छूनों न्हाने ते । भगवान् बुद्धं संयुक्तं
निकायले धया विज्यागु दु “भिक्षुपि, जि निगु खेया जक
उपदेश बो, दुःख व दुःखं मुक्तो ।”

धात्थें बुद्धं दुःख सत्य यात ल्वीका विज्यात । गबले
तक वसपोलं दुःख सत्य यात बांलाक खंका व थ्वाका
विमज्यानी उबलेतक वसपोलं स्वैतनं जि सम्यक सम्बुद्ध
जुल धका धया विमज्या । तर गबले वसपोलं दुःख सत्य
नं सत्य खः धका बांलाक थ्वीका सीका ज्ञान प्राप्त याना
विज्यात अले वसपोलं पञ्च भद्रवर्गीय भिक्षुपिन्त ध्वाथ्वीक
कना विज्यात कि दुःख नं छगु सत्य खः । गबले थव सत्य
या वारे आलोक उत्पन्न जुल अले तिनि थः थम्ह सम्यक
सम्बुद्ध जुल धका घोषणा याना विज्यात ।

बुद्धं पञ्चभद्रिय वर्गं पिन्त धर्मचक्र प्रवर्तन याना
विज्यात । चतुरार्थ सत्य कना विज्यात । उके मध्ये दके
न्हापां यागु सत्य खः दुःख सत्य ।

“दु” व “ख” थव निगः आखलं बने जुया च्वंगु थव
शब्दया अर्थ तस्सक हे ग्याना पु । ‘दुः’ या मतलव मर्भिगु,
मज्यूगु, बांलागु इत्यादी । “ख” या मतलव महुडगु
कोकायगु आदि । गुगु स्थिती न गबले असत्य ज्वी फै
मछुगु हे सत्य खः । सत्य न्हाबले सत्य हे जुया च्वनी ।
भूत भविय व वर्तमान स्वंगु काले न थव असत्य ज्वी
मखु ।

दुःखयागु ध्यालया याना बुद्धं धया विज्यागु दु, बुद्धा
ज्वीगु, ल्वे ज्वीगु, सीमागु, मयोर्पि नाप च्वनेगु योर्पि नापं
बाय मालिगु, इच्छा यानागु प्राप्त मज्वीगु संक्षिप्तं
पञ्चस्कन्ध हे दुःख खः । थव लां बुद्धं छोटकरी मोटामोटी
रूपं जक कना विज्यागु खः । बास्तवे संसारे दुःख धयागु
गुलि अथाह धयागु छगु खे या उदाहरण बीत वसपोलं
भिक्षु पिन्के न्यना विज्यात, “भिक्षुपि, गुगु चोज अपो दु
धका च्वना छिमिसं प्यंगु सागरे च्वंगु लः अथवा थव
संसारे बारम्बार जन्म काकां मयोर्पि लिसे नाप च्वना व
योर्पि लिसे बाया च्वनागु कारणं छाती दायादाया खवया
हाला हायकूगु खोबि यागु वाढी? भिक्षुपि, यक्को समय तक
छिमिसं मां सीगु बो सीगु काय् सीगु म्हायार्पि सीगु थः
विति पि सीगु सम्पति विनास जुगु अले ल्वे जुगु दुःख
सह याय माल । मां सीगु दुःख, बो सीगु दुःख, काय् म्हायार्पि
पि सीगु दुःख, थःवितिपि सीगु दुःख सम्पति विनास जुगु
दुःख ल्वे जुया जूगु दुःख सहयाय मावले थव संसारे
बारम्बार जन्म कया मयोर्पि लिसे नाप च्वना व योर्पि
लिसे बाया च्वनाग्यु कारण खवया हाला खवि हायकूपि
दु, इपि हे अपो दु थव प्यंगु समुद्रया लः मबु ।”

आ थथे हे आवले हे थव संसारे गुलि प्राणीपि दुःखया
महुत्वी लाना च्वन ज्वी । गुलि चोकीघोर्पी,
बःमलार्पी प्राणीपिनिगु हृत्या जुया च्वंगु दै । गुलि चिची-
धिपी प्राणीपी ततःधिपी प्राणी पिनिगु महुतुइ लाना च्वन
ज्वी । अले व दुःखया आर्तनाद गुलि भयानक गुलि करूण
ज्वी । मनू तेगु जक हे खं काय धासा आ थथे गुलि मनूत
अस्पताले विरामी जुया सीव म्वायया दीसांथे लाना वाया

वाथा कना च्वन ज्वी । गुलि थासे लडाइ क्गडा, काटा-
काट व मारामार जुया च्वंगु दे । अब बाहेक प्राकृतिक
प्रकोप पाखे गनं भूकम्प, गनं बाढी, शीत लहर आदी वया
यवको मनूत दुःख पूर्वक जीवन हना च्वंगु दु । अब दश्व
विचार याय बले संसारे दुःख गुलि व्याप्त व दुःख छगु जक
हे सत्यता ध्यायें विचार याय माली ।

बुद्ध कना विज्यागु दुःख सत्य यात स्वंगु भाग थलेफु
गुगु थथे खः । (क) दुःख दुःखता (ख) विपरीणाम दुःख
(ग) संस्कार दुःख ।

(क्र) छुःख्त छुःखता:

झीसं भचा जक विचा याना स्वःसानं खने दुगु सी दुगु
व चायका काय् फुगु स्पष्ट खने दुगु दुःखयात 'दुःख दुःखता'
धाइ । गुले प्राणीर्पीं गर्भे च्वनी उबले निसे थुगु जन्म
यागु दुःख या ताहाकुगु कहानी सुरु ज्वी । मेपिनिगु
खे तोता मनुष्य यागु जक खे काय् । मनू जन्म ज्वीत
झीला तक गर्भे च्वनेमा । छ्रकः कल्पना याना
स्वेनु मांयागु प्वाथे अथवा पाठे घरे व ख्यूंसे च्वंगु
नवःगु चीकुचागु थासे च्वना तुति व मह छम्ह के कुंका
सासः लहाना च्वंम्ह ह्याउंमचा । बला झीसं लाहे मने
धुंकल । तर झीसं थेक जक विचा यासां थ्वोकेफु की व
स्थिती गुलि दुःख दायी । अले भचा गर्भं पिहा बलको
फन अपो दुःख सुरु जुल । जब मांया प्वाथं संसारे पदार्पण
याइ न्हापांहे च्वांयच्वांय् नो छोइ । झीसं स्यू सूनं दुःखे जक
हे छवइ सुखे छवइ मखु । जब प्वाथं पिहां बल मांयागु
प्वाथे च्वंगु लुमुगु वातावरण मन्त । ख्यूंसे च्वंगु पाखे
प्रकाशे पिहां बल । दुरुपीचा महुउइ तथा चुकु चुकु याय
माल । मखुसा द्यालाना सी मालीगु जुल । अब संघर्ष
न्हाउसिनन मयासे मगा । चाहे जुजु ज्वीम । चाहे छम्ह

पवर्गों । अले अब न्हावले नं सत्य हे जुया च्वनी । उकीं
दुःख सत्य । जीवन संघर्षमय खः । म्वायया लागी,
नय्या लागी, त्वनेया लागी, अःगु अस्तित्व कायगु यायया
लागी, समाजे ल्वेकेया लागी आदि कारणं अब जीवने
संघर्ष यायमा । संघर्ष दुःख खः । संघर्ष यायां दुःख
स्युस्यूं मनू हुके ज्वी । हुके ज्वजुं लोभ, द्वेष, मोह आदी
ब्लेस तनं मुंकी ।

मनूते यको इच्छा दु । अब इच्छात मध्ये दके प्रवलगु
इच्छा खः यः म्वायगु इच्छा । म्वायत ने माल । उकीया
लागी मनूतसे हरेक पेशा अपने याय माल । मखुगु ज्यए
याय माले फु, मखुगु खे लहाय माले फु, अनेक झूठ ध्वबहार
याय माले फु । चायक चायकं सोक सोकं नं मभीगु
मखुगु ले पला तः बने माले फु ।

छम्ह किसान दाजु यागु जक उदाहरण काय ।
वयानं नेमा, समाजे म्वायमा, इज्जत थामे यायमा ।
थुकीया लागी बुँज्या याय माल । बुँ पाले माल । बु
पाले बले चायकं मचायक यको प्राणी पिनिगु हत्या जू
बनी । वावःसां, फे वःसां, निभा तोसां बुँ पाले हे माल,
चा मिले याय हे माल, पुसा पो हे माल, घोय प्वी हे
माल, की सीगु वासः ते हे माल, सा, दोह आदीं नै धका
हेर विचार याय हे माल । छुँ नै, किल नै,
खुँ खुया यंकी आदी यागु भय कया च्वने माल । अले
थःत अपोगु बाली मी माल । फको अपो ध्यबा कया मीगु
स्वहे स्वे । अले मखुगु खे लहाना, मभीगु ज्या याना जूसां
अपो कने यायत स्वहे है । मेगु साल वै । हाकनं बहे
तालं ज्या यायहे माल । अज्योगु किसिमं छम्ह किसान
दाजु यागु जीवन चक्कर चाहिला च्वनो । अब दको दुःख

खः । ज्या याय मागु हे छगु दुःख खः । छाय धासा व
ज्या करं याय मागु खः । थःगु प्वाया लागी, म्वायया
लागी अस्तित्व कायम यायया लागी याय मागु खः ।

संघर्ष यायां जीवन फुना बनी । भिगु ज्या यायगु
फुर्सद नं दै मखु । गुम्ह किसान दाजुं थःगु ब्वों भिगु पुसा
पीमा धका स्यू वं भिगु कर्म यायमा धका मस्यू । ज्या
यायगु, नेगु, मोज मज्जा यायगु चक्करे जकहे जीवन फुना
बना च्वनी । जिन्दगी फुत धका दुःखया अन्त्य जुडला ?
थव जीवन पवी । पवी साथ मेथाय जन्म का: बनी । थुगु

जन्म यागु भिगु वा मभिगु कर्म स्वया भिगु वा मभिगु
योनी जन्म जू बनी । नर्के जन्म ज्वीकु, पशु ज्वीकु, पंछी
ज्वीकु । को पतग ज्वीकु । मनूहे ज्वी सुगती हे लाइ
धयागु छुं ग्यारण्टी मदु । अले छन अपो संघर्ष याय
माली । थवहे तालं संसार चक्र चाहिला च्वनी । थव
चक्रयात त्वायलेगु प्रयास गबले तक सफल ज्वी मखु
अबले तक थव चक्र चाहिला च्वनी । लाखौं करोड़ौं जन्म
तकनं थव दुःखयागु भुमरी मुक्त ज्वी फे मखु ।

थनवा

वा,

थनवा,

द्व थनवा,

सुतुकक वया,

सिमा ववस्सं चवं वा,

थन सिच्चूसे चवं,

तां मन्व, चिकु नं मजु,

थाय चवकं, फय् सिरर्दं व,

याउंक थन छक पयतु वा,

पृथ्वी मांया मुले भुसुलंकः वा ।

गात,

छ आमये सना चवने गात,

खेले मदुगु ज्याय लिमलाका चवने गात,

मि नाप भूले जुया चवने गात,

राग-द्वेष व मोह रूपी मि पुका चवने गात,

भिक्षु मुशोभन

त्वता छव छं व मि सदां सदां यात ।

तु,

वनेतु,

याकनं वनेतु,

नापं वनेतु,

आतले ला नि,

लिप्याय फे तिनि,

नुगः मच्छकेगु ई मदु,

खयगु थन याय मखु ।

स्व,

न्होने स्व,

शील—सदाचारया लः त्वं,

समाधि—चित्त स्थिरया तुतां च्,

प्रज्ञा—ज्ञानया मत जः ल्यु,

ल तःप्यं,

व यासे अवश्य नं थंके फु,

गन दुखःया किचः हे नं मदु ।

वोधिसत्त्व-२

बोधिसत्त्व जुयगु बुद्धयागु जक एकलौति अधिकार
मखु। कोशिस याना यंकल धासा झीणि न बोधिसत्त्व
जुयफु। नमुनाया लागि, गथे छम्ह खिचा जुया थःतः
लहिना तःम्ह मालिकयात यायमागु कतंव्य पालन याना
थःगु समाज (खिचा समाज यात) सुधार याइम्ह जूसा,
व खिचा न बोधिसत्त्व जुय फु। अथे हे तु लखे च्वाम्ह
गोंजु, सिमाय च्वाम्ह माकःयात समुद्र पार याना, उखे पारी
बने यक्को फलफुल दुयाय् यंका बिई धका फताहा ख
लहाना हाँका लुकुँछिना यंका समुद्रया दथ्वी थ्यनेव थः
कलायात माकः यागु नुगः से नकेत हयागु धंगु स्वार्थी
ख न्यना, व माकः न नुगः से सिमायसं तु खाया वया
धका फताहा ख लहाना सिमायसं तु ल्यहाँ बंगु बाँडेचां व
माकः याके न बोधिसत्त्वया लक्षण दु धका सियका काय
बहः जु। छाय कि माकःनं सुयात सेकेया निम्ति फताहा
ख लहागु मखु। थःत विश्वास विद्यानं धोका बिइत्योम्ह
महसिइका थःत थम्हतु बचे यायफुगु तःधंगु विशेशता खः।
बुद्धं थथे उपदेश विद्या बिज्ञागु दु 'विना कारणं, थम्हं छु न
मद्वंकुसां, सुनानं थःत स्यकेत स्वत धासा वयात न
परिस्थिति स्वया धोका व्युसां पाप मञ्च, पुण्य हे लाई।
तर न्हायां थःम्हं सुरातं नं स्यकेगु मति जक नं तय् मञ्जु।"
अन माकःन थथे हे परिस्थितियात लोयक फताहा ख
लहासां वयागु ज्ञानयात झीसं पवित्र ज्ञान धका धाय् फु।
पवित्र ज्ञान हे बोधिसत्त्वया रूप खः।

थथे पशुतया बोधिचित्तया खं लहाय्वले सायद यक्को
सिया मने तिक्क विनेकु कि “अङ्गारि पशुनामा बोधिसत्त्व

जुयकु धाःसा को मनू जुयानं बोधिचित्त भ्याहे मदयका
च्वनेगु ला पशु सोपानं ववह्योम्ह नरपशु हे ज्वी ।” अव हे
भावन; कोगु जीवने अतिकं आवश्यक जुया चत्रंगु दु । उकि
क्षीस श्व भावनायात हे मूल भापा जीवन हना बने फत
धाःसा जक हे जीवनपागु अन्त्यतवकनं सुख व आनन्द प्राप्त
याय फे । न्ह्योने वःगु सुखयात हे जीवन भावी मज्यु ।
निन्हु लिपा लासां दुःख्या ल्युल्यु वईगु सुख हे जक मनूयात
अन्त्यतवकनं शान्ति दिया बनी ।

बोधिचित्त दुम्ह मनूनं थः याकःचिगु सुख गबले हे
च्युता तइमखु । समाजे सकसितं दुःखं मुक्त यायथा लागि
भिगु ज्या न्हियं पाय देगु हे वयालागि तःधंगु सुख व
आनन्द उवी । नमुनाया लागि झीसं कायफु कि, सुखं निसे
वःन्हि पायछि इले बक्क रेडियो न्येनेगु सकसितं अधिकार
दु । तर बःन्हि लिबाक्क सकले देने धुंका इच्छा जुसानं
जलःखलःपिन्त चितासु देमखु, न्हो खलबल ज्वी धाका
सिईका रेडियो महायकुसे थःगु चित्त (इच्छा) यात दमन
याय् फय्केगु न छगु बोधिसत्त्वया लक्षण खः । थये धायबले
अप्पोसिनं विचायायफु कि “उलि खौं न धायमाला, व ला
सकसिन स्यु” तर अरुशोच उलि हे मस्तुपि न थन
मद्गु मखु । थव ला झीसं यायमाःगु कर्तव्यया महान
सामरया छफुति लः थे जक खः । बोधिसत्त्व जुष्टला थुगुहे
तालं मद्वंक पला परिवक यायमागु कर्तव्यत यक्को हे
दनि । झीस छगु लुमका याःसा स्वंगु ला द्वंका चबने योनि ।
थव हे द्वंकेगु बानि मनूयागु तःधंगु कनजोरो खः, जीबने
कलंक खः । खला मनूया जीबने न्हुव्वाव्वा बनेबले अज्ञान-
ताया कारण लेपु द्वनेफु । तरबोधिचित्त दुम्ह मनूनं थये
न्हो हे लंपु द्वंगु चायका भिगु लंपु मालावनि ।

उकिं क्षीसं न्हापां पगलयात चिका छोय् सप्केमाः ।
थुकिया लागि छम्ह छरह दुःखितय्गु हृवयले दुहाबना, दुःख
पिडित पिन्त लिधंसा जुय् फयकेमाः । थथे पवित्र मनं
ज्यायानानं थःत हानि बुल धाःसा उकिया अनुभवं लिपा-
तकक यात ज्ञान प्राप्त याना, लिमच्युसे भिगु ज्याय्
न्हाच्चिले फयकेमाः । व ज्या सितिवकं जक याना धका
गवले पछुतावे जुयमज्यु । करपिसं यागु भिगु ज्याय् गवल्य
हे नुगः म्हुइके मज्यु, बस्थम्हं याय् मफुगु ज्या याम्हसित
दुनुगःलं निसे प्रशंसा याना धन्यवाद बिइफयकेमाः ।

बोधिचित्त दुम्ह मनुयाके अभिमान देमखु । व सदा
क्षमाशिल व प्रयत्नशिल जुया च्वनि । वया म्हुतुं न्हाबले
न्याय पक्षया सद्दत जवक पिजवया च्वनि । तर थथे धाय्
मात्रं न्हाम्हेसितं न न्हागु हे अन्याय व अत्याचार यासां
क्षमा याना च्वनि मखु । छायधाःसा बोधिसत्वया मुख्यगु
उद्देश्य हे अन्याय अत्याचार यात नाश याना इमिगु मने
दुने द्वंगु बलेश मदयका, निर्दोषि प्रणिपित हुःखं मुक्त
यायगु खः । उकिं बोधिसत्वं अन्याय अत्याचार याना
घोकाबिपित क्षमा याई मखु । अन्याय व अत्याचार कपिसं
क्षेमायागु सवा थुइके फैमखु । अन्यापिन्तनं धोका हे विया
ईमिगु कुकर्मया फल नुगले ध्वाविका वियमाः । उकिं
बोधिसत्व धायवंतुं स्वार्थो मजु, घोकेबाज मजु धासां गुगुं

अवस्थाय् मभिगु ज्यानं याना केने मालेयो । तर मभिगु
मतिई तथा मखु, मुयातं भिकेया लागि, अन्याय व अत्या-
चार यात नाश याय्या लागि जवक खः ।

म्हुतु यचु नुगः वचु म्ह मनू बोधिसत्व जुय् फैमखु ।
बोधिलत्व जुय्त, विवेक, करणा, त्याग व धैर्यं दयका
समाजे सकसितं सम्यक दृष्टि विया, सहारा विय् फयके
माः । इर्या विलिविल जागु व कयकुंगु नुगःलं समाज
सेवा याय् धाय्यगु केवल म्हुतु छ्वाहे जक जबी सीवाय्
ज्या जबी मखु । अन्यापि मनूतसे बोधिचित्त दुपिन्तनं
चितासु विइमखु समाजयातनं गतिलाकि मखु नापं थपिन्तनं
शान्ति प्राप्त याय् फैमखु । अन्यापि मनूतसे निनु न्हापा
हे सुख प्राप्त याय्या निमित न्हागु कुकर्म नं यायत तयार
जबी तर लिपा जबीगु दुःख्यात होस याई मखु । यह हे
वेहोसिपित होस विय्या लागि क्षीसं न्हापां थः थःगु चित्त-
यात पवित्र ज्ञानं शुद्धयाना व्यबहारय् छयला च्वने माला-
च्वंगु दु, थुकि हे जक मनू समाजया कल्याण सम्भव दु धका
बुद्धं उपदेश विया बिज्यागु दु ।

— समाप्त —

“थः याकःचा जक तरेनुपगु विचार मूल्यबान मखु”

बुड

लुमंका दिसं

सन १९७६ जनवरी अर्थात् घौष न्हसान्तं निम्ने

लुम्बिनी वर्षे भाने याहरुद्धु ।

यमलोके व देवलोके चिन्ता

★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★☆★

देवलोके चर्चिति महाइपुसे चवना चवं बले खं जुलहं—
गो ! आ नहु न्हृषि सदस्यत मवल । यौं कन्हे वैज्ञानिक
युग वल हैं । बुद्धि जीवि वर्ग धयाचवन । फुकक ज्या वैज्ञानिक
ढंग यायमा हैं । धर्म कर्मन वैज्ञानिक ढंग ज्वी माहे ।

अले देवता छम्हस्यां न्यन हैं— वैज्ञानिक ढंग धयागु
गुकथं ।

मेघस्थां धाल— व का ! न्हापा न्हापा धर्म कर्म याइगु
स्वर्गे वनेत खः । यौंकन्हे विज्ञान उच्चति जुया वसेलि खने
मदुगु स्वर्गया विश्वास याना धर्म ज्वीमखु । अब हे संसार
स्वर्ग खः । सीधुंका गनया स्वर्ग । न्यनाखे विश्वास याय्
मज्यू । अब लोके म्वानांच्चवना बले मति मर्भिकं सीधुंका
गति भिनि मखु धाइगु । सीधुंका हानं जन्म हे काइमखु
धाइगु ।

मेघ छम्ह देवतां धाल— वैज्ञानिक तसे जक आमथे
धाइगु मखु यौं कन्हे गुरुं गुरुं भिक्षुपिसं नापं छु धका
बाखं कनीगु स्थूला ? लिपाया आशा याना धर्म कर्म याय्
मज्यू, दान बी मज्यू । अथे आशा याना धर्म कर्म यात
धायवं हाकनं संसारे जन्म काय् माली । दुःखया दुःखन्तुं
जू हैं । सफूनं यक्षव पिहाँ वया चंगु दु मनुष्य जन्मे चव
च्चने बले हे जीवन स्वर्गीय यायमा: । हानं धाल भगवान
बुद्धया पाले यागु सफूनं अनुवाद याना छापेयाना तगु दु ।
उकी छु दु धासा भगवान बुद्धया पाले छम्ह मनू श्रद्धां

मेघदूत

भिक्षु जुलहं । निर्वाण प्राप्त याय् धका द्याहे मद्यांसे ध्यान
याना चवन । न्हो जक बोगुरुं सुकू प्याका पाछाया चर्चिछ
ल्वों थ्वों जुया चवनहैं । न्हो मगागुरुं ने नं मय्ल । उर्कि
याकनं व भिक्षु सित । सिना देवलोके देवपुत्र जुया जन्म
काल । ध्यात अप्सरा तसेध्याखे हुला स्वागत यात हैं । तर
व देवपुत्रं सुयागु हे रुवा ममे? । अप्सरात लिक्क वल
धायवं थीये गया, के के कुना ज्वोगुहे । चोवरं (भिक्षु
वसः) पुनेथे सनीगु हैं । अप्सरातसे तपागु न्हायकं छपा हया
न्होने तया ब्यूबले झसंग बन हैं । वयाला भिक्षु तिनि धका
चवना हैं । क! जिला धर्म यानागु स्वर्गे वेत मखु ।
थज्योर्पि लसित दुथायन चवं च्चनेगु ला धका बिस्युं बन ।
भगवान बुद्धयाथ वना धाल हैं— मोहेलार्पि अत्सरातेगु
चहूल पहल जूसां विसाच वेश्यातेगु रंगशालाये चवं । व
मोह जालं (देवलोकं) गथे छुटे जुया वेगु ?

बुद्धं धया बिज्यात— अनं छुटे ज्वीगु तप्यंगु लंपु दु ।
व लंपु खः आय अष्टांगिक मार्ग । सम्यक दृष्टि, सम्यक
संकल्प आदि गुण वत धायवं निर्वाण प्राप्त ज्वी । अले छ
अनं बचे ज्वी :

अब बाखंनं याना मनूते स्वर्गे वे मास्ते मवो । स्वर्गे
थम्ह हे बिस्युं बन । स्वर्गयात वेश्यातेगु रंगशाला धया
तल । हानं बुद्धं देवलोकं बचे ज्वीगु लंपु क्यना तल । अब
खं संयुक्त निकाय धंगु सफुती दु ।

मेघ छम्हस्थां धाल— थन चवना हाजा चवना छुयाय् ।
मनूतसे आर्य अष्टांगिक मार्ग धका जग जकं याना चवन ।
व गुण मनूतेके छातिमदु । दृष्टि हे तमप्यं । संकल्प हे शुद्ध
मजू । स्वार्थित जक दु । खं ल्हाइगु व ज्या याइगु ताले
मला । भगवान बुद्धं मज्यू धयातगु शस्त्र भस्त्र मीगु ।

एला मीगु । भिक्षु पिसंनं निर्वाणया लैपुइ वनेगु छवे तथा
लाभ जक स्वया च्वन । त्यागया महत्व कना च्वंसां थःपिसं
त्याग चेतना मश्य । त्यागी पह मदु । अले गन आर्य
अष्टांगिक मार्गे लाइ । मनूतेन चिन्ता व पीर जक, ध्यबा
कमाय यायगु जक ध्यान जुया वल । मुंकेगु जक मन ज्वी
धुक्ल । ध्यबा हे संसार ज्वी धुक्ल । गन निर्वाण वनी ।
धर्म कर्म यासां क्षापासिथा रवर्गे वनेगु इच्छा खः । छाय
पीर कया च्वनेगु ।

मेहर्घयं धाल- स्वर्गे मनूत मवल मखला ? उकिं
धका हाला च्वनागु । निम्ह स्वम्ह देवतापिसं धाल- नु
कोपि पुन्हीखुनु मनुध्य लोके चाहु् वने । धर्म कर्म याइपि
व स्वर्गे वनेगु इच्छा यापि दुला मदुला स्ववने । सर्कासिनं
ज्ञाय धका अनुमोदन यात । निम्ह स्वम्ह देवतापि पुन्हीखुनु
मनुध्य लाके चाहु् वन । मनूत देव मन्दिर व चोभा चैत्य
दुर्थाय थ्वः थ्वः लिमला फमला वना चाहिलः च्वन । गुलि
गुलि छेया त्वापु खें लहाना चाहिला च्वन । गुलिस्या दाजु
किजापिसं व पासापिस अःयाय यागु खें लहाना च्वन । गुलि
गुलि मत चिक मदया, हाहाकार जूगु खें, गुलिस्या सिमेन्ट
छव्वराया सर्वच्छपुला ल्यूनेया लुखां कया हयागु खें, गुलिस्या
म्हाय मचा पेहन वगु खें लहाना वड च्वन । गुलि गुलि
स्वास्थ्य लाभया निर्ति सुथे सुथे चाहु् वने थें वैच्वन ।
नाना तरहया मनूत धर्मया नामे बिहारे मन्दिरे वना च्वन ।
ल्यायम्ह तनं ल्यासित स्वेत देके वना च्वन । गुलि गुलि
बुढ़ पूजा जूथाय इता च्याका कुं वहाना वहाना वेका च्वन ।
गुलि बाखे न्यना च्वन । गुलि येथाय देके वने मानि धका
दना वना च्वन ।

देवतापिनि खें जुल- युलिमछि धर्म याना च्वापि दु
आपा सिया मत्ति मभि । नाति कुति, थिति कुति दनि ।
चित्त शुद्ध मज्ज्वकं अर्थे स्वर्गे लाइला । श्वद्यथगु लाकां

तोता न्हगु लाकां न्हाना वनीपि दु । माने मया धका
तं चाइपि दु । चन्दा तःथाय धर्म याथाय नां मका धका
तंचाइपि दु । धर्मतिमा धायकेत व नां कायकेत धर्म याना
च्वंपि दु । च्यूता कया च्वनीपि दु । थः मयोपि दुथाय वने
मखु धका धर्म तोता च्वंपि दु । पिने जक धर्म क्यनीपि
अपो दु । म्हासु वसः पुना तपिनि हे नुगः ब्वाटा ब्वाटा
मू । सुयात आपा दान व्यु थें धका बागः मिखां स्वैपि दु ।
गये स्वर्गे वइले ?

देवतापि चाहिला च्वच्व छथाय यमदूत चाहा, वै च्वंगु
नाप लात । यमदूतया खवा चःमकं । फूर्ति मदु । देवता-
पिसं न्यन-

ए ! यमदूत, छ छाय न्हापाथे खवा चःमकं । फूर्ति नं
मदु ।

यमदूतं लिसः बिल- थौकन्हे यमलोके चिन्ता जुया
च्वन । आः ला यमलोक दु धयागु हे विश्वास मयाय
धुक्ल । यमलोक धयागु कल्पना जक हं । जित दूत याना
छोया हल पापोत ज्वना हि धका । जि छम्ह हाराम्ह
गुमेस्या मेर्विन्त सते याना कतिला पाकगु ज्यायान च्वन ।
वयात ज्वना यंकांला वं यमलोके उपद्रव मचे मयाला !
वं ला सुखनां ग्यायमखु धका यमदूत तेत हे पाका पुकु
दाया बिल । तस्सक हे हाराम्ह खनि । वयात मनुध्य
लोकेन्तु तोता हया ।

हानं धाल- नकतिनि छथाय वना वया । छम्ह
लोभीम्ह करपिन्त दिवक चायकिम्ह दु । गुलिसिन धाल-
यज्योपिन्त यमदूतं मखला ? भिपिन्त जुल याकर्न यंकावी
यज्योपि मुल्याहातेत जुल याकनं का मबो । अले मेहस्यां
धाल- का ! अज्योपि यमलोकेनं मया । अनन दुःख जक
बो गुलि गनं कावड । हानं थौं, कग्हे मनूत भिक्षु छम्हसिनं
च्वयातगु विमान कवा स्वया स्वर्गे वनेगु ताकेयाना च्वन ।

बुद्धकालीन विमान कथा सफूती द्योता छम्ह बाखं न्यना सिना देवलोके जन्म कावत धका च्वया तल । मनूत ला रुन याउँक हे स्वर्गे वनी । थौं कन्हे मनूत नं न्हापा स्वया अपो धर्मे लगे जुप्राच्वनी । यवव बुद्ध पुजा जुया च्वन, महाप-रिवाण हे लच्छिया स्वक प्यक जुया च्वन । ज्ञानमाला ध्ये हाला धम प्रचार याना च्वन । यमलोक नाप रुन मनूत तापाना वना च्वन । उकिं ख्वाः चमकंगु का स्फूला ?

देवता छ्यमेस्यां धाल- छं मथूनि का ! बाखं छक न्यने वं, धर्म कर्म याय् वन्तु स्वर्गे स्वाकं याहाँ वनो धका विमान कथा सफूती धया मत । जिपि न स्वर्गे बइपि गुलि दु धका सोवयापि छः । भगवान् बुद्धया पाले थें थौं कःहे मनूते मन च्वख मजू । बुद्धकालीन विमान कंथाय् बाखं छक न्यना सोधुंका देवलोके बन धार्पि ला चित्त शुद्धपिका स्फूला ? आला सम्पत्ति सुचुका बःमलार्पि दाजुकिजा पिन्त बवत्यला च्वपि सामान दुगु सुचुका ल्यूनेया लुछां मिया च्वपि, धर्म याथाय् दान बिया च्वंसां छये सुका छपुहे सुयातं बी मखुंपि आपा । भगवान् बुद्धया पाले थें मछु । म्हासु वसः पुना तपिनं मति कुरा जुया च्वर्पि दु, अज्योर्पि यमलोके वहे वैनि ।

यमदूतं धाल- जि ला पिने जक स्वया । म्हुतु यच्च नुगः हाकुंपि जिमिसं मस्यू । अथे सोकेतला देवता हे ज्वो-मानिका ।

यमदूत हानं धाल- मछु जिमिसं गरीबम्ह मिसा छम्हेसित उवना यंका वले यमलोके यंवय मफु । म्हासु कापः

छकुति जक ले पना च्वन । थव खं यमराज यात कना वले यमराज थः हे व मिसा याथाय् वया न्यन- छुं धर्म याना तयागु दुला ?

व मिसां धाल- जि गरीबमेस्यां छु धर्म याय् फे । छुं धर्म मयाना ।

यमराजं धाल- मछु छं अवश्य धर्मयाना तयु दे । छक बाँलाक विचा या । छं म्हासु कापया बारे छुं हे धर्म भालपा माने यानागु मदुला ?

मिसां धाल- अँ ! अँ ! लुमन । जि लेै म्हासुकाप छकू ल्वीका भिक्षुये कतामर्चिचा देका ग्वाखुंचाय् तया जाने न्हो न्हि न्हि छपे जा नकेये याना तेगु ।

यमराजं न्यन- अथे छाय् यानागुले ?

मिसां धाल- जि गरीब । जिमिथाय् त्वाले यववस्था भिक्षुपि सता भोजन याका पुण्य कमाय् याइगु । जि अथे याय्त छुं मदु । एसां जि म्हासुकाप छक्चा लेै ल्वीका कतामर्चिचा देका भिक्षु भालपा शुद्ध मन जा छप्य छाया च्वना । युलिका जि म्हासुकाप यात माने यानागु ।

यमराजं धाल- छं म्हासुकापयात शुद्धमनं शद्वा तयु पुण्यं छ यमलोके बने भ्वाल धका तोता बिल । थौं कन्हे नं शुद्ध मनं धर्म याइपि, दान बीर्पि दु ।

देवतापिसं धाल- छह्य निह्य हे अथे भद्रसाला धर्म धयागु दे मछुत का । थुलि खं ज्वीवं यमदूत यात यमराजं सताहल । थुले देवतापिन्तवं इन्द्र राजं सताहल । सकले बन ।

सम्पादकीय-

समस्या

नेवारी र नेपाली भाषा-भाषी नेपालका तमाम बौद्ध-हरूको निमित्त एक बोद्ध पत्रिका हुनु नितान्त आवश्यक छ भन्ने एकमात्र पवित्र लक्ष्मे प्रेरित भई आनन्दकुटी विहार गुठीले "आनन्द भूमि" नामक यो पत्रिका प्रकाशित गरिरहेको हो । यो पत्रिका निस्केको अहिले ६ वर्ष पुरा हुन लागेको छ । अब यसलाई हुक्काउन आर्थिक समस्या अगाडि उठेको छ । किनभने जति आर्थिक सहायता आनन्दकुटी विहार गुठीले दिने हो र जति ग्राहक चन्दाबाट प्राप्त हुने रकम हो त्यो भन्दा धेरै बढी खर्च भइरहेको कुरा यस पत्रिकाको ७,८ अड्डमा प्रकाशित ०३१ देखि ०३४ साल सम्मको गुठीको आय-व्यय हिसाबाट प्राप्त देखिएको छ ।

अतः यस सन्दर्भमा हास्रा पाठकवृन्दहरूसंग हामी हार्दिक तथा हितैषी भावनाको रूपमा सलाह परामर्श लिन चाहन्छौं कि उपरोक्त आर्थिक समस्याबाट बच्नको लागि तगाइहरूको विचारमा के गर्नु वर्णी ?

अहिले सम्म हामीले थरि थरिका सलाहहरू पाएका छौं । जस्तै- (१) ग्राहक चन्दा १० देखि १५ गर्ने, (२) विशेष चन्दा सकलन गर्ने अथवा (३) विहार गुठीबाट

सहायता बढाउने ।

यी मध्ये पहिलो दुइ कारणहरू सम्भव छन् । तेथ्रो कारण चाहिं हाललाई सम्भव छैनभन्नु पर्दौ ।

अब हास्रा सामुन्ने यो चुनौति आइपरेको छ कि पत्रिका चलाउने कि बन्द गर्ने ? यस बारेमा पनि पाठक वृन्दहरूले आ-आपनो मन्तव्य तुरन्त लेखि पठाउनु होला ।

वार्षिक रु ५ को दरले ग्राहक चन्दा हाल रु. ७५०।- भन्दा बढता देखिन्छ । गुठीले दिने सहायता वर्षको ३,६००।- हो । यो दुबै जोडदा वर्षको जम्मा आय ४,३५०।- हुन्छ ।

५०० प्रति मात्र पत्रिका छाप्नको लागि एकपल्टको निमित्त आजकल ८२७।५० को दरले छ पल्टको निमित्त अर्थात् एक वर्षको निमित्त ४,९६५।- चाहन्छ । यसमा वर्षको पोष्टेजखर्च २४२।४० उपदा जम्मा ५,२०७।४० हुन्छ । १००० प्रति छाप्निंदा वर्षको ६,५७०।- र पोष्टेज खर्च ४८४।८० थपदा जम्मा ७,०५४।८० लाग्न्छ । यी खर्च-हरूमा अङ्ग विशेषाङ्क छापने खर्च समावेश गरिएको छैन ।

अतः पत्रिका चलाउने बा बन्दगर्ने भन्ने सम्बन्धमा र उपरोक्त आर्थिक समस्याहरूको विषयमा पत्रद्वारा आ-आपनो विचार लेखि पठाउन हुन हामी पाठकवृन्दहरू-संग अनुरोध गर्दछौं ।

पत्रिका बन्द गर्ने चाहनु हुन्छ कि ग्राहक चन्दा बढाउन चाहनु हुन्छ ?

बौद्ध गतिविधि

राष्ट्रपति जयवर्धन लुम्बिनीमा

२०३५ कार्तिक १८ गते श्रीं लंकाका राष्ट्रपति जे. आर. जयवर्धन र उहाँकी पत्नीले बुद्ध जन्मस्थल लुम्बिनीको अभ्यास गर्नु भइ त्यहाँ स्थित महामाया मन्दिरमा र बुद्धको मन्दिरमा पांचजना भिक्षुहरूको प्रार्थनाका साथ बुद्धपूजा गर्नु भयो ।

श्री ५ महाराज धिराज बोरेन्ड्र बीर बिक्रम सरकारका साथ श्रीलंकाका राष्ट्रपति श्री जयवर्धन तथा श्रीमती जयवर्धन लुम्बिनी जानुभएको थियो ।

त्यसदिनको लुम्बिनी रंगी चंगी फुलले भरएको बगेंचा फै देखिएथ्यो । एकही प्रकारका फरिया र चोला लगाएका काठमाण्डौं धर्मकीर्ति विहारका उपासिकाहरू, भैरहवा र बुटवल तथा तानसेन बाट आएका छात्र छात्रा, त्रिभुवन विश्व विद्यालयका विद्यार्थीर्वर्ग तथा सरकारी कर्मचारी सहित हजारौं जनताले शाही अतिथि श्री जयवर्धनलाई हार्दिक स्वागत गरेका थिए ।

लुम्बिनी विकास समितिका सदस्य सचिव श्री ज्ञान प्रसाद शमलि शाही अतिथिहरूलाई आयोजनाका गतिविधि बारे परिचय दिनु भयो ।

तत्पश्चात लुम्बिनी विकास आयोजनाका अध्यक्ष श्री लोक दर्शन बज्राचार्यले राष्ट्रपति श्री जयवर्धनलाई २८ इञ्च अग्लो बुद्धको मूर्ति, गुरु योजनाको एक प्रति तथा कपिलवस्तु एवं लुम्बिनी सम्बन्धी विभिन्न पुस्तकहरू उपहार स्वरूप प्रदान गर्नु भयो ।

त्यसेगरी लुम्बिनी धर्मोदय समितिको तरफबाट श्री

लंकाका राष्ट्रपतिमा पांचफोट लामो डेढफोट कराकिलो बुद्ध सम्बन्धी आकर्षक चित्र फ्रेम सहित चढाइयो । सून मूलम्बा गरेको चाँदीको फ्रेमयुक्त सो तस्वीरमा बुद्धत्व प्राप्त भएपछि बुद्धले लुम्बिनी अभ्यास गर्दा बहा, महावेच, लक्ष्मी आदि देव देवीले भगवान् बुद्धको स्वागत गरेको कुरा जनाउने चित्र आंकित छ ।

श्री जयवर्धनद्वारा कपिलवस्तु अभ्यास

कार्तिक १८ गते बिहान श्री ५ महाराजाधिराज सरकारका साथ श्रीलंकाका राष्ट्रपति तथा श्रीमती जयवर्धन बुद्ध पिता शुद्धोदन महाराजको दरबार भएको कपिलवस्तु तिलौरा कोटको अभ्यास गर्नु भयो ।

बहुसंख्यक जनता बौद्ध भएको देश श्रीलंकाका राष्ट्रपतिले त्यस अवसरमा भगवान् बुद्धका पिताक्षेत्रिय शाखय बैशीय राजा शुद्धोदनको दरबार र वरपरका क्षेत्र अवलोकन गर्नु भयो ।

त्यस अवसरमा कपिलवस्तुका माननीय राघवेन्द्र प्रताप शाहज्यूले शाही अर्तिथ श्रीलंकाका राष्ट्रपति श्री जयवर्धन सित प्रश्न सोधे— महामहिमज्यू बाट भारतमा भन्नु भएको थियो पिपर हवा नै कपिल वस्तु हो रे, त्यो कथन सुन्न याउँदा हामीलाई दुःख लागेको छ । त्यस्तो भन्नु भएको हो ?

शाही अतिथि श्री जयवर्धनज्यूले भन्नु भयो— मैले त्यसो भनेको छैन ।

तत्पश्चात त्रिभुवन विश्व विद्यालयका प्राध्यापक श्री तुल्तीराम बैद्यले सोधनु भयो— हजुरको वक्तव्य Times of India र Statemem मा छापेको थियो नि! कसरो छापियो त्यो कथन ।

शाही अतिथिले भन्नुभयो— त्यस्तो खबर प्रकाशमा आए पनि मैले त्यसो भनेको छैन ।

त्यसपछि साही अतिथिले फेरि सोधनुभयो— सुद्धोदन महाराजको दरबारको परछार र ढोका (द्वार) कहाँ छनि ?

अनि श्री प्रा. तुलसीराम बैद्यले त्यहाँको ऐतिहासिक महाव बारे व्वाल्या गर्नुभयो र पुरातत्वविद् श्री तारनन्द मिश्रज्युले पुरातत्वका महत्व पूर्ण सामग्री ग्रेवेर भाँडाका टुकडा, दरबारको पश्चिम ढोका, महाभिनिष्ठमण गरेको पूर्वी द्वार, १८. २० फोट चौडाइको खाइ र १२ फोट चौडाइ भएको भग्नावशेष परखाल देखाएको थियो । उत्खणन बाट फेलापारेको स्तूप पनि देखाउनु भयो । त्यहाँ बाट देखिने नदी पनि देखाउनु भएको थियो ।

थाइ युवराजधिराजको प्रवृत्त्या

थाइलैण्डको राजधर्म परम्परानुसार गत सन् १९७८ नवेम्बर ६ तारिक दिनको २०१५ बजेको शुभ मुहूर्तमा २६ वर्षीय थाइलैण्डको युवराजधिराज वजिरलोंग्कोन् वजिरलोंगकरणो भिक्षुको नामले प्रवृत्त्या तथा उपसम्पदा होइबिसयो ।

मौसुफका उपाध्याय थाइलैण्डका संघराजा हुनु भयो र अरु दुइ कर्मदाक्ष आचार्यहरू क्रमशः सोम्दच् फा. जाणसंवरो र सोम्दच् फा. विरायानमुनि हुनुहुन्थयो । २ हस्ते भिक्षु जीवन चौसुफले बैंगकोकको वात् बद्रेनिवेष विहारमा सोम्दच् फा. जाणसवरको अनुशासनमा बिताइबकसने कार्यक्रम छ भनी हात्रा संवाददाताले लेखेका छन् ।

इतिहासमा सर्वप्रथम यस पालाको यो प्रवृत्त्या उत्सवको पूरा दृश्य ३ घण्टासम्म रंगोन टेलिभिजनद्वारा प्रसारित गरेको थियो । अधिराज्यका सारा नरनारोहरूले घर धरमै बसी युवराजधिराजको प्रवृत्त्या तथा उपसम्पदा महोत्सव अस्थन्त उत्सुकतापूर्वक टेलिभिजनमा हेरे । त्यस महोत्सवको

अर्को विशेषता राजा रानी मुमा बडामहारानी (सहित राजपरिवारका अन्य सदस्य) हरूका अतिरिक्त जङ्गी निजामति सबै तहका वरिष्ठ पदाधिकारीहरू उपस्थित थिए भने उता थाइलैण्डको मैत्रीपूर्ण भ्रमणमा आइरहनु भएका जनवादी गणतन्त्र चोनको उपप्रधानमन्त्री श्री टेनश्याउपिन् पनि समारोहमा उपस्थित थिए ।

थाइ तीर्थयात्री

गत मार्ग महीनामा थाइलैण्डको राजधानी बैंगकोक शहरको सबभन्दा ठूलो विहार 'वात् धातु' बासी ७५ वर्षीय प्रसिद्ध धर्मकथिक महास्थविर विमलधर्मको नेतृत्वमा आएका तीर्थयात्री भिक्षुहरूले काठमाडौंको दृश्यावलोकनको सिलसिलामा आनन्दकुटी विहारको पनि अवलोकन गरे । वहाँहरू आनन्दकुटी विहारको शान्त बातावरण देखेर अति प्रभावित हुनु भएको समाचार छ ।

दलाइलामाको सचिव

गत मार्ग महीनामा दलाइ लामाको तृतीय सचिव लामा (भिक्षु) दोबूम तुल्कु नेपालको तीर्थयात्रा गर्ने काठमाडौं आउनु भएको थियो । करीब १०१२ दिन वहाँ काठमाडौंमा बस्नु भएको समाचार छ । काठमाडौं छाडनु अगाडि भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरको निम्नोमा वहाँ आनन्दकुटी विहारमा २ दिन बस्नु भएको थियो । वहाँको सम्मानमा महास्थविर अमृतानन्दज्युले आनन्दकुटी विद्यापीठमा बिदाई रात्रीभोजको आयोजना गर्नु भएको थियो । जसमा काठमाडौं स्थित सबै गुम्बाहरूका प्रमुख लामाहरूले भाग लिएका थिए । यस भेलालाई वहाँले महत्वपूर्ण ठानेका छन भन्ने विश्वस्त सूत्रको भनाइ छ । मार्ग १९ गते लामा दोबूम तुल्कुज्यू दार्जिलिंग जानको निमित्त हवाइद्वारा काठमाडौं छाड्नु भयो ।

बुटवली साप्ताहिक धर्मदेशना

२५२२ बुढ़ वर्षे भिक्षु चुन्द महास्थविर बुटवली चंगु पद्यचंत्र्य विहारस वर्षावास चवना विजयागु लसताय २०३५ कातिक २२ गते खुनुनिमे महावीर पुस्तकालयया प्रांगणे न्हेनु यंकं भिक्षु पिनि पाखे धमं देशना जुल। धर्मदेशना याना विज्यापिनिगु नामावली थये खः।

वि	नां	विषय
मुखः अष्टमी	भिक्षु सुदर्शन	दान पारमी
नवमी	"	शोल पारमी
एकादशी	"	नैष्ठकम्य पारमी
द्वादशी	धर्मवती अनगारिका	प्रज्ञा पारमी
त्रयोदशी	भिक्षु ज्ञानजगत	बीर्य पारमी
चतुर्दशी	भिक्षु अश्वघोष	सङ्य पारमी
सकिमनापुन्ही	भिक्षु सुबोधानन्द	कठिन महोत्सव

बहनी ७.३० निसे ९.३० तक न्हेनु यंकं भिक्षुपिसं व अनगारिकापिसं धर्मदेशना याना विज्यात। न्हिने ३ बजेनिसे धर्मवती अनगारिका याकचाँ न्यान्हु यंकं बाखे कना विज्यात। मिसा जाति जुयान गयाय्सकं बाँलाक बाखे कनेसगु धयागु चर्चाजूगु समाचार दु।

चूडाकर्म

बुटवली पद्य चंत्र्य विहारे २०३५ कातिक २२ गते मुःख अष्टमी खुनु बज्ञाचार्य, शाक्य अबु व माँ बेजातिते मस्त चूडाकर्म याना शाक्य जातिस दुकागु समाचार दु। उगु चूडाकर्म थेरवादी परम्परा अनुसार चीवर पुँका दसशील विया भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविर, भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर व भिक्षु विवेकानन्द महास्थविर पिनि पाखे जूगु खः। चूडाकर्म याय धुँका नगर परिक्रमा जुल।

कठिन महोत्सव

सकिमनः पुन्ही खुनु सुथे ७ बजे बुटवलया नयां सडकं दिसे श्री बाबु काजी शाक्यया दायकत्वे कठिन चीवर जात्रा जुल। उक्त कठिन जात्राय तानसेनया पंचबाजा व ज्ञानमाला भजन या नापालं अद्वालु पिसं भाग कया नगर परिक्रमां लिपा भिक्षु संघयात कठिन चीवर दान बोगु पुण्य कार्य सम्पन्न जुल। भोजनं लिपा बुटवलया तिनाव खुशी भिक्षु संघया नियम अनुसारं वर्षावास चवना विज्याम्ह भिक्षु चुन्द यात भिक्षु संघं कठिन चीवर लःत्वायगु झ्या जुल।

लुम्बिनी ... विचार गोष्ठी

२०३५।७।२४ बुन्ह बुटवलया प्रांगणे भिक्षु शाक्यानन्द महास्थविरया समाप्तित्वे लुम्बिनी, कपिलवस्तु व देवदहर्या बारे विचार गोष्ठी जूगु समाचार दु।

उक्त गोष्ठीस प्रमुख वक्ता भिक्षु सुदर्शनं शुद्धोवन महाराजया राजधानी कपिलवस्तु भारतया पिपर हवाय मखु बरु नेपाल राज्यया दुने तिलोरा कोटे चवगु हे असलो कपिलवस्तु खः धयागु पालि साहित्य कथं प्रमाण विया विज्यात। प्रगाण छु धासा कपिलवस्तु राज दरबारया लिककसं नदी खने देमा। अनं हिमालय स्पष्ट रूपं खने देमा। दरबारया पःखा देमा। खुदाइ याः बले तिसा, धयबा व मिसातेगु मूर्ति लुया देमा।

वसपोलं जोर विया धया विज्यात पिपर हवाय खुदाइ याना म्हया स्व बले लुयाबोगु भग्नाशेष दरबार यागु मञ्जु विहारयागु खः। उक्त अन म्हया सोबले तिसा लुया मबो धयबा मदु छाय धासा अबले भिक्षुपिस ध्यबा मध्यू। पात्र लुया बल। पात्र(गोल्पा) भिक्षुपिगु खः। पिपर हवाय चवंगु विहार शाक्यतेम देकातल धायवंतुं कपिलवस्तु

ज्वी मखु । बुद्धगयाय् थाइल्याण्डं, जापानं व लंका आदि
देशं विहारत देकातल धायत्वं बुद्धगया थाइल्याण्ड, जापान,
व श्रीलंका कदापि ज्वी फे मखु । तिलोराकोटे कपिलवस्तु
खः धायत मागु फुकं प्रमाण दु ।

देवदहया बारे नुवाना धया बिज्यात थों तकनं
निश्चित याना देवदह थन धका धायत थो ५ या सरकार
पाखे छुदाइ याना पत्तालगे मयानि । थव दुःखया खें खः ।

त्रुम्बिनी व कपिलवस्तुया बारे अनया चिं तया टिकट पिहाँ
बेधुङ्कल, तर देवदहया बारे टिकट तकनं पिहाँ मबोनि । थव
विचारणीय खः ।

अपूर्व कठिन उत्सव यात्रा

२०३५ कार्तिक २८ गते सकिमना पुन्हो खुनु काठमाडौं
थापाथलि थाइ राजदूतावासं निसें कठिन चीवर यात्रा
शुरू जुया ललितपुर मंगल बजारे क्वचागु जुल । उगु कठिन
उत्सव यात्राय अनेक बाजा व भजन सहितं लखं लख मनू-
तसे भाग कया अपूर्व कठिन यात्रा जूगु दु । उक्त कठिन
महोत्सव यात्राय थाइल्याण्डया मिक्ष्यिं व उपासक उपा-
सिकार्पि न उपस्थित जूगु दु । नेपाली दौद्ध तेगु श्रद्धा नं
कम मज्ज धयायें थाइल्याण्डया मिक्षु व मेविनि बिचे चर्चा
जुल । हातं थाइल्याण्ड निसें बया नेपाले नवव मिक्षुपिन्त
चीवर छजो व मिहचा छणा व सच्छि सच्छि दाँ तया दान
ध्युगु न चिकिचाधांगु श्रद्धा मखु । मिक्षुपिन्त जक मखु
अनागारिका पित न मिहचा छणा व सच्छि दाँ दान ध्युगु
गज्योगु श्रद्धा धयायें नेपालीते चर्चा जूगु समाचार दु ।

थव कठिन उत्सवया विशेषता खः मणिमण्डप विहारे
वर्षावास च्वना बिज्याम्ह भिक्षु शोलभ्रद यात तप्यकं
कठिन चीवर दान ध्युगु । नियम अनुसारं भिक्षुसंघ यात
कठिन चीवर दान बोधु का तिनि भिक्षु संघं योग्य मेसित

अर्थात वर्षावास च्वमेसित लः ल्हाना खि । लिपा हातं श्री
सुमंगल विहारया उपोसथ गृहे भिक्षु संघं, भिक्षु शोलभ्रदयात
लःल्हाना ध्युगु समाचार दु । थव नं अभूतपूर्वगु ज्या खः ।

मणिमण्डप विहारे बुद्धमूर्ति बिया बिज्याम्ह थाइ-
ल्याण्डया वात पकनाम विहारया अधिपति भिक्षु धम्मधीर
राजमहामुनि महास्थविरया नेतृत्वे उक्त कठिन महोत्सव
जूगु खः ।

चन्द्रकीर्ति विहारे थाइमूर्ति

बनेपा चन्द्रकीर्ति विहारे सकसिगु सहयोगं न्हुगु विहार
छगु निर्माण जूगु दु । उगु विहारे स्थापना यायत थाइ-
ल्याण्डया जुजुं ढलोटयाम्ह स्वकु प्यकु हाकम्ह बुद्धमूर्ति
छगु बिया हया बिज्यागु खः । उगु मूर्ति २०३५ कार्तिक
२९ गते खुनु भोतया ध्यानकुटी विहारं निसें मारिनक्सां
छायपा याना तगु जीप छगले तया नाना बाजा गाजा नापं
दोलंदो श्रद्धालु भक्त जन पिसं जात्रा याना स्वागत यायां
चन्द्र कीर्ति विहारे येंका थाइल्याण्डया महास्थविर धम्मधीर
राजमहामुनि पाखे स्थापना जूगु समाचार दु ।

उक्त बुद्धमूर्ति स्थापना यायगु महोत्सवयात भोदिया
सकल साहु महाजन व जनतां सहयोग ध्युगुलि जात्रा
बोलाना वन धयागु चर्चा दु ।

नमो बुद्ध चैत्यपूजा

काठमाडौं धर्मकीर्ति विहारं अंचल व्यापो महत्वपूणगु
विहार विहारे बुद्धपूजा यायगु गोसाकथं २०३५ मसीर १०
गते महास्त्व राजकुमारं धुंयात ला ध्यना नकुगु थाय-
नमोबुद्ध (नम्राय) बुद्धपूजा भव्यकथं सम्पन्न जुल ।

मसीर ९ गते बहनी हे स्वसः मनूत नम्राय बाय-
च्वन । धर्मकीर्ति विहारं जक प्यंग बसे च्वना बाय च्वर्वंपि

दु। यल, सांगृ (त्रिशुले) बनेपा, सांगा आद थास नं ध्यंगु दु। ९ गते बहनी व १० गते सुथे तथा निहने स्वंगू हड्ले र्वक जलपान भोजन या च्छवस्था काञ्चे जिल्ला पंचायत पाखे जग छगु छिशेषता दुगु समाचार छः। बाय र्वं रोपिन्त थाय बाय व लायगु प्रबन्ध याना दिम्ह काञ्चे जिं. पं. सभापति श्री आशाकाजी बैद्य छः। नेगु ज्वरे यापि व गुहाली व्यूपि बनेपा शाक्य उलत व भोतया ध्यानकुटी अध्ययन मंडलया परिवारत छः।

मंसीर १० सुथे न्हापां हे पचशील प्रार्थना जुल। अनंतिपा ध्यानकुटीया छम्ह उपासक श्री केशव काजी बैद्य स्वागत यानादिल।

अनंति का. जि. पं. सभापति श्री आशाकाजी बैद्य ध्यादिल— नमोबुद्ध चत्य चाहिले मजोक चलः (पैरो) बना स्यना र्वंगु जिर्णोधार यायत बागमती अंचलाधीश श्री लोक दर्शन बज्जाचायं व काञ्चे जिल्ला पंचायतया सहयोग छगुलाख व न्हेन्यादो (एकलाख पचहत्तर हजार) तुका जीर्णोधार जूगु छे न्हाथना दिल।

वेकनं ध्यादिल— नमो बुद्धया बारे अंग्रेजी भासं नं छगु निगु किताब पिकाय दुसा ज्यु। बिदेशीत वया न्यनी बले बोगु छुं मदया मल्लालापुसे र्वंगु छे नं चर्चा यानादिल।

भिक्षु अश्वघोषया पाखे बुद्ध पूजा व पूजाया विश्लेषणं लिपा धर्मस्वती अनागारिकां धया बिज्यात— धर्मकीर्ति विहारं अंचल व्यार्पि बुद्धपूजा न्यादकेगु गोमा गवया थौं थन नमो बुद्ध ध्यंक वया बुद्धपूजाया शुभारम्भ याना। भिक्षुपि च्वना बिज्यागु मुख्य मुख्यगु विहारे व ऐतिहासिक महत्व दुगु प्रसिद्धगु विहारत जक काय्गु योजना छः।

वसपोलं धयाबिज्यात बुद्धपूजा याय ब्ले भक्तिया नाप नाप ज्ञाननं दे। कोगु जीवने भीक्त जक शान्ति दे मछु। ज्ञान दत धायवं जक सुख दे। अर्थे भोभो सुसुं छ्यों

कुछुना द्यो पूज्याय्यं धर्मलाइ मछु। विवेक बुद्ध ज्या याय फुसा जक धर्मलाइ।

लुम्बिनी विकास समितिया अध्यक्ष श्री लोक दर्शन बज्जाचायं नमो बुद्धया बारे जापाने व मंगोलियाय यक्तं व्याख्या याना सफू च्वया तगु दु, तर नमो बुद्ध धयागु गन छु देशे दु इमिसं मस्तु। छक थगु बारे चर्चा जूबले नेपा याम्ह छमेस्थां नमो बुद्ध धयागु जिमिथाय नेपाले दु धाबले वयात दोछि (१०००/-) दां व्यगु खे न्हा थना बिज्यात।

आनन्द कुटो विहारे चत्यपूजा

२९/८/०३५ योमरिपुन्ही खुनु सुथे सदांये चत्यपूजा जुल। भिक्षु शाश्वयानन्द महास्थविरं पंचशील प्रदान याना बिज्यात। भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविरं धर्म देशना योना बिज्यात। निहने भिक्षु अश्वघोषं बाखे कना बिज्यात।

महापरित्राण

२०३५/८/२२ गते दिवंगत गणेशमाया उपासिकाया पुण्यस्मृतिस वेकया कार्यपि कविर बहादुर चित्रकार व चम्बा लता आदि म्हायपिसं पुतलि सडके थःगु छे क्वसं भिक्षुसंघ पाखे अहोरात्री महापरित्राण पाठ याका दिल। उक्त अवसरे भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविर व भिक्षु सुवर्णनं धर्मदेशना याना बिज्यात। वसपोलिपिसं धया बिज्यात गणेशमाया उपासिका छम्ह विशेष बोद्ध गुणं युक्तह छः। अर्थे धयागु वेकया मती भिक्षुपि च्वना बिज्यागु विहार पतिकं थद्वा दु। मेपिनिये जिमिगु गणमहि विहार, जिमिगु आनन्दकुटी विहार, जिमिगु सुमगल विहार धयागु भेद भाव महु। छिमिगु विहार धयागु शब्द वेकया पाखे गुबले विहार मधो। श्व गुण की सकसिनं न्हाबले लुमंका ते बहगु खे छः धका चर्चा याना बिज्यात।

खवप मुनि विहारया दायक सभा

व्यापां न्हापा अंके दुध्याके मकुर्पि खवप मुनि विहारया दायक सभाया आजीवन सदस्यत लाछि माया कोजु जेला, कृष्णदेवि भांगतो नाति वेति वासी, केशरी माया गाइजु, कृष्णमाया बालाजु ।

उक्त दायक सभाया आजीवन सदस्यतेगु नां छापे जूगु या बापते खवप मुनि विहारया दायक सभा पाखे आनन्द भूमि यात रु. ५०।- अनुदान ब्यूगु डु ।

सम्पर्क तथादिसं

नेपाया छगूमात्र (एकमात्र) बौद्ध धर्म सम्बन्धी पत्रिका आनन्द भूमिया ग्राहक ज्वोगु इच्छा दुर्पि महानु भाव पिस निम्न लिखित व्यक्तिपि सत्पर्कं तथा दिसं ।

धर्मकार्ति विहार श्रीघ नघ टोल काठमाडौं ।

श्री सुदृष्टिमान तुलाधर तेलाछि काठमाडौं ।

श्री हेराकाजी सुइका नाग बहाल ललितपुर ।

श्री सम्पकरत्न बजाचार्य कोदारी राजमार्ग भक्तपुर ।

श्री संघरत्न शाक्य बौद्ध समंकृत विहार खवप ।

श्री रामभक्त प्रधान बनेपा ।

भिक्षु चून्द पद्मचैत्य विहार बुटबल ।

श्री जगमोहन मेहर चापागाउ ललितपुर ।

श्री कृष्णलाल शाक्य बाङ्गलुङ्क

शाणेर सुभद्र बुद्ध विहार, पोखरा

श्री धर्मरत्न शाक्य धरान,

श्री आशारत्न बजाचार्य, चित्रवन विहार, नारायण घाट

श्री बोधिरत्न शाक्य त्रिशूली

अनागरिका चल सुभद्रा रिडी बजार

भक्तपुरमा पुरस्कार वितरण समारोह

बौद्ध दर्शन अध्ययन परिषदको आयोजनामा विगत ज्येष्ठ महीनामा २५२२ साँ बुद्ध जयन्तीको उपलक्ष्यमा भक्तपुर जिल्ला व्यापी अन्तर माध्यमिक विद्यालय निवन्ध प्रतियोगितामा प्रथम, द्वितीय, तृतीय विजयी तथा सहभागी विद्यार्थीहरूलाई पदक पुरस्कार तथा प्रमाण पत्र वितरण गर्ने मार्ग १७ गते भक्तपुर नगर पंचायतका प्रधान पञ्च श्री लखन दास बनेपाली को सभापतित्वमा पुरस्कार तथा प्रमाण पत्र वितरण समारोह सम्पन्न भयो ।

उक्त समारोहमा काठमाडौं स्थित भानु माध्यमिक विद्यालयका प्रधान अध्यापक श्री सुवर्ण शाक्य, विद्यार्थी निकेतन मा. वि. का. प्र. अ. श्री नरेन्द्रभक्त हाङ्गाञ्चू, लायन्स ब्कब भक्तपुरका अध्यक्ष श्री केदार राज सुवेदी, श्रामणेर महेन्द्र, श्रीसस्यक रत्न बजाचार्य, श्री नारायण प्रसाद बैद्यहरूले बौद्ध दर्शन र धर्मको बारेमा प्रकाश पानु भयो ।

समारोहमा उक्त परिषदका का. वा. अध्यक्ष श्री अष्टमान बजाचार्यले स्वागत भाषण गर्नु भयो र सचिव श्री धर्म सुन्दर तुलाधरले प्रगति प्रतिवेदन द्वारा परिषदको कार्यकलाप बारेमा जानकारी गराउनु भयो ।

श्री खण्डपुरे चैत्यपूजा

बनेपा ध्यानकुटी पाखे काख्रे जिल्ला व्यापी चैत्य पूजा न्यायका चवंगु कथं २०३५ मंसीर ११ गते एकादसी खुनु श्री खण्डपुरे (खम्पुइ) चैत्यपूजा सम्पन्न जुल ।

भिक्षु महापन्थ पाखे पंचशील प्रदान ज्वी धुंका ध्यान कुटी पाखे सुधी अष्ट शोभा शाक्य स्वागत भाषण यानालि बुद्ध पूजा शुरू जुल ।

मोतथा वहि ज्ञानसाला भजन जुल। भिक्षु अश्वघोष
व अनागारिका धर्मवती पिति पाखे धर्म देशना जुल।
अन्ते श्री तीर्थ स्तन शाकयं धन्यवाद ज्ञापन याना बिज्यात।
खम्पु वासी श्रद्धालु पिसं बुद्ध पूजाय भाग कार्यं सकसितं
जलपान भोजन संग्रह जुल।

श्री ५ महाराजधिराजया मंगल कामनाय महापरित्राण

१५ पौष २०३५ श्री ५ महाराजधिराज बीरेन्द्र वीर
विक्रम शाह देवया ३४ दं कथंगु जन्मर्दिया उपलक्षे वस-
पोलया सुस्वास्थ्य, समृद्धि व दीर्घायु कामनाय आनन्दकुटी
विहारे भिक्षु संघ पिति पाखे महा परित्राण पाठ सम्पन्न
जुल।

पचशील प्रार्थनां लिपा श्री ५ बीरेन्द्र चुञ्जुया तस्वीरे
माल्यापन व ३४ मैनवति च्याके धुंका महापरित्राण देशना
शुरू जुल। उक्त अवसरे भिक्षु सुबोधानन्द महास्थविरं
धर्म देशना याना बिज्यात। न्हापां आनन्दकुटी विहार
गुठिया सचिव थो तीर्थं नारायण मानन्धरं महापित्राण
न्हापां पृथ्यं अमृतानन्द महास्थचिर पाखे शुरू जूगु इंत-
हासया खं चर्चा यानादिल।

उक्तदिने परित्राण श्रवण यर्पि श्रोतागणतेत जलपान
भोजन संग्रह जुल। भिक्षुसंघ व अनागारिका पिति नं
जलपान भोजन तथा दक्षिणा दान कार्यं सम्पन्न जुल।

चन्द्रकीर्ति विहारेध्यान कार्यक्रम

बनेपा चन्द्रकीर्ति विहारे पौष १६, १७, व १८ गते
स्वन्हु यंकं आनापान भावना अभ्यास कार्यक्रम भिक्षु
अश्वघोषया निर्देशने संचालन जूगु समाचार दु।

श्री सुमंगल विहारे बुद्ध पूजा

धर्मकीर्ति बौद्ध अध्ययन भोड्डो पाखे अधिदाच्य भरी
मुख्य मुख्यगु विहारे बुद्ध पूजा यायगु ज्या कथं २०३५
पौष १ गते शनीबार खुनु लाम्पु श्री सुमंगल विहारे ए रुः
धायक बुद्धपूजा सम्पन्न जुल। पंचशील प्रार्थनां लिपा
धर्मवती अनागारिका स्वागत भाषण याना बिज्यात।
बुद्धपूजां लिपा भिक्षु बुद्धघोष महास्थविरं धर्म देशना याना
बिज्यात। श्री बरदेश मानन्धरं धर्मकीर्ति पाखे धन्यवाद
ज्ञापन जुल। श्री सुमंगल बौद्ध संघपाखे सकसितं व्याक
मूँ क्वाति संग्रह जुल।

बनेपाय चत्त्यपूजा

भोंतया ध्यानकुटी बौद्ध अध्ययन मंडल पाखे स्थानीय
वकु टोल चत्त्यपूजा जुल। न्हापां सुश्री मीना शाकय पाखे
स्वागत भाषण जुल। बुद्धपूजां लिपा धर्मवती अनागारिका
धर्म देशना याना बिज्यात। बनेपा शाकय खल पाखे धन्य-
वाद ज्ञापन जुल।

बौद्ध समंकृत विहारे कल्प वृक्ष दान

भिक्षु विवेकानन्द महास्थविर उक्त विहारे वर्षावास व्यवना
बिज्यागु उपलक्षे भिक्षु संघयात अष्ट परिष्कार दान व
कल्प वृक्ष दान बोगु पुण्यकायं बालाक जुल। सुथे भिक्षु
बुद्धघोष महास्थविर पाखे बुद्धपूजा ज्वो धुंका भिक्षु
अश्वघोषं धर्म देशना याना बिज्यात।

पाटि विहारे कल्प वृक्ष दान

ठिम्बी पाटो विहारे नं वार्षिक बुद्धपूजाया उपलक्षे
भिक्षु अनागारिका पिति कल्प वृक्ष दान बिल। श्रामणेर
महेन्द्र पाखे बुद्धपूजा याके धुंका भिक्षु अश्वघोषं धर्म उप-
देश याना बिज्यात।

न्हुगु बौद्ध संस्कार

श्री तीर्थनारायण मानन्धरया कायथा विवाह मगल ज्यूले भमचा कया हया तप्यंक आनन्दकुटी विहारे यंका पंचशील कया बुद्धपुजा याना भिक्षु संघया न्होने बुद्ध धर्म अनुसार दम्पति जीवन हने धका स्वको कबुल याकुगु विधि थये:- जि तीर्थ नारायण मानन्धर या काय, त्रिरत्न यन न्होने दुम्ह श्री इन्द्र देव मानन्धरया म्हाय मेजु रेणुका नाप जिगु थःगु इच्छां दम्पति जीवन हनेगु पवका याना छल्लोल भिक्षु संघया न्होने थ्व कबुल याय कि बुद्धया उपदेश गृहविनय अनुसार नियमे चवना आजीवन पत्नी व्रत धर्म पालन याये व न्हागु सुख दुःखेन सहभागी जुया चवने ।

भिसाया पाखे नं जि इन्द्रदेव मानन्धरया म्हाय बुद्धया उपदेश गृह विनय अनुसार नियमे चवना आजीवन पतिव्रत धर्म पालन याय व न्हागु सुख दुःखे नं सहभागी जुयाद्वने धका स्वको कबुल यात ।

भिक्षुसंघ परित्राण वाठ याना भिक्षु अमृतानन्द महास्थविरं दम्पति जीवन या बारे उपदेश याना विज्यात ।

गिलान प्रत्यय पूजा

२०३५ मंसीर २० गते जापानया विश्व मैत्री व भातृत्व संघया कमंठ सदस्य श्री पुरुता भाजुया सम्माने स्वयम्भू किण्डोले च्वंगु बुद्ध गाडेने स्थापना याना तम्ह बुद्धयात गिलान प्रत्यय पूजा सम्पन्न जुल । थ्व पूजा, विश्व मैत्री संघया अध्यक्ष श्री न्हुणे बहादुर बज्जाचार्यंया आयोजनाय जूगु छः ।

प्रबचन

२०३५ पोष ६ गते बनेता ध्यानकुटी विहारे व पौष द गते धर्मकीर्ति विहारे जापानी भाजु श्री फुरुता पाखे

शान्ति व मैत्रीया बारे प्रबचन बिया दिल । वेकलं हिमालय स्वेत व मैत्री प्रचार यायत नेपा बयागु खं प्रकट याना दिल । धर्मं धर्मया बिचे परस्पर सहयोग व मैत्री दसा शान्ति स्थापना यायत गाकं उपकार ज्वी धयागु आशा प्रकट याना दिल । धर्मवती अनागारिकां वेक यात बुद्ध मूर्ति उपहार प्रदान याना विज्यात ।

जन्म दिया लसताय् दान

आनन्दकुटी विज्याना चर्वंपि भिक्षुपित भोजन या प्रबन्ध या लागी श्री ब्यडा रत्न उपासक तेबहालं थःगु जन्माई । उपलक्षे ११०/- सच्छिव फितका दां चन्दा तया दिल ।

माँ-बौया नामं दान

बालाजु सेरमान उपासकं दिवंगत माँ-बौया पुण्य स्मृतिस आनन्दकुटी विहारया भोजन कोष यात रु. २००/- निः दां प्रदान याना दिल । साहिलामान तुलाधरं रु. २५/- दो प्रदान याना दिल । थये हे मेमे पिंसं नं दान याना पुण्य कमाय याना दी धकागु आशा दु

आनन्द भूमियात चन्दा

आनन्द भूमि पत्रिका परन्तु चले यायत नं जन्मदिया उपलक्षे, दिवंगत माँ-बौया नामं चन्दा बिया दीसा दानमध्ये तःधंगु धर्मदान जू बनी । न्हापा न्हापा श्री लोक रत्न उपासकं बरोबर आनन्द भूमि यात परलोक बने धुंकुपिनिगु नामं चन्दा बिया मेपित लेपु ब्यना दी धुंकल ।

आ हाकनं थः केहें लक्ष्मीया पुण्य स्मृतिस आनन्द भूमियात रु. १५/- चन्दा बिया दिल ।

लुम्बिनी वर्ष मनाउन राष्ट्रिय समिति गठन

काठमाडौं, पुस १७ गते श्री ५ को सरकारले सन् १९७९ लाई लुम्बिनी बर्षको रूपमा बिभिन्न कार्यक्रमहरू आयोजना गरी मनाउन निर्माण तथा यातायात राज्य मन्त्री श्री पशुपति शम्शेर राजा को अध्यक्षतामा ३४ सदस्यीय

राष्ट्रिय समिति गठन गरेको छ ।

उक्त समितिका सदस्यहरूमा कपिलवस्तु तथा रूपदेही जिल्लाका ४ जना राष्ट्रिय पञ्चायतका सदस्यहरू तथा प्रमुख जिल्ला अधिकारीहरू, निर्माण तथा यातायात, परराष्ट्र, अर्थ, सञ्चार पर्यन्तन तथा शिक्षा मन्त्रालयका सचिवहरू, लुम्बिनी विकास समितिका अध्यक्ष र सदस्यहरू नेपाल उद्योग वाणिज्य संघ तथानेपाल चेम्बर अफ कमर्सका सभापतिहरू, लुम्बिनी आदर्श गाउँ पन्चायत तथा प्राचीन कपिलवस्तु तिलौथकोट गाउँ पन्चायतका प्रधान पञ्चहरू त्रिभुवन विश्वविद्यालय राष्ट्रिय विकास सेवाका निर्देशक, धर्मोदय सभाका कोषाध्यक्ष तथा लुम्बिनी विकास सहयोग समितिका सचिव पनि हुनुहुन्थे ।

यसे विच जापानका श्री हाजीमे अजमानले लुम्बिनी विकास गुरु योजनाको लागि करीब ६१ हजार रूपियां बराबरको कुरा सो समितिबाट ज्ञात भएको छ ।

**श्री ५ बाट लुम्बिनीको विकास गर्नेमा
सहयोग गर्न आव्हान
लुम्बिनी वर्षको शुभारम्भमा सन्देश**

काठमाडौं, पुस १७ गते श्री ५ महाराजधिराज सरकारबाट केही समय अधिकोक्तोमा भएको बाह्यिक विश्व बौद्ध सम्मेलनले ई.सं. १९७९ लाई लुम्बिनी वर्षको रूपमा मनाउने सम्बन्धमा गरेको निर्णयले एकातिर लुम्बिनी विकास गुरु योजनालाई साकार पार्न सघाउ पुन्याउने आशा राखिन्थ्य भने अर्कोतिर यसले सबैको मनमा शान्तिका अग्रणि राजकुमार गौतम बुद्धको सन्देशको सम्झना दिलाउनेछ भने कुरामा सन्देह छैन हुकुम भएको छ ।

कुमार गौतम बुद्धको सन्देशको संझना दिलाउने छ भने कुरामा सन्देह छैन हुकुम भएको छ ।

सन्देशको पूर्ण विवरण यस प्रकार छ —

केही समय अधिकोक्तोमा भएको बाह्यिक विश्व बौद्ध सम्मेलनले ई.सं. १९७९ लाई लुम्बिनी वर्षको रूपमा मनाउने प्रस्ताव पारित गरेको कुरा सुन्दा हामी लाई खुशी लागेको छ । यस निर्णयले एकातिर लुम्बिनी विकास गुरु योजनालाई साकार पार्न सघाउ पुन्याउने आशा राखिन्थ्य भने अर्कोतिर यसले सबैको मनमा शान्तिका अग्रणि राजकुमार गौतम बुद्धको सन्देशको सम्झना दिलाउनेछ भने कुरामा सन्देह छैन ।

लुम्बिनी विकासको गुरुयोजनालाई सहयोग पुन्याउने क्रममा सकेसम्म यसे वर्ष सिद्धार्थ राजमार्ग लुम्बिनी जोड्ने पक्की बाटो नेपालले आपनै तर्फबाट तयार पार्न सक्रियताका साथ काम गर्नेछ ; साथै विमानस्थल विस्तृतीकरण खानेपानी र बोद्युतिकरण जस्ता अरू अत्यावश्यक पूर्वाधार अंगहरूको निर्माण कामहरू पनि तीव्रताका साथ हुनेछ र यो कार्यहरू लुम्बिनी विकासप्रति नेपालको योगदान हुनेछ ।

गौतम बुद्धको जन्मस्थल लुम्बिनीको विकास गर्नेमा देशबासीहरूले पनि आपनो इच्छा र गच्छे अनुसार सहयोग गर्ने ने छन् । यस कार्यप्रति रूचो राख्ने विभिन्न संस्था संघ तथा व्यक्तिहरूबाट लुम्बिनी विकासको धेरै अधिवेषिको सप्तां पूरा गर्नमा प्राप्त हुने सहयोग अवश्य स्वागतयोग्य हुनेछ ।

नेपालीमा छैन भन्नु पढौन्

पढनुहोस् !

भिक्षु अमृतानन्द द्वारा सम्पादित

बौद्ध साहित्यका असूल्य रत्नहरू

	भाग १	भाग २	(पृ० ५०९)
१) बुद्धकालीन ब्राह्मण	७।-		(पृ० ५८१)
२) बुद्धकालीन गृहस्थीहरू	" ८।-		(पृ० ६६५)
३) बुद्धकालीन राजपरिवार	" १०।-		(पृ० ५५६)
४) बुद्धकालीन महिलाहरू	" ८।-		(पृ० ७९६)
५) बुद्धकालीन परिव्राजकहरू	" १६।-		(पृ० ३७८)
६) बुद्धकालीन श्रावकन्चरित	" ८।-		(पृ० ६३८)
७) बुद्धकालीन श्राविका-चरित	" २२।-		(पृ० १००६)
८) बुद्धकालीन ब्रह्मादिदेव	" १८।-		(पृ० ५४३)
९) बुद्धकालीन प्रेतकथा	" १०।-		(पृ० ३८२)
१०) बुद्धकालीन विमानकथा	" १२।-		(पृ० ४०४)
११) बुद्धकालीन ग्रन्थहरूको विषय सूची	५।-		
१२) बुद्धकालीन ब्राह्मण भाग-२	१५।-		(पृ० ६९७)
१३) बुद्धकालीन ब्राह्मण भाग-३	१७।-		(पृ० ५८२)
१४) बुद्धकालीन गृहस्थी भाग-२	१६।-		
	प्रतीक्षामा		

बुद्धकालीन गृहस्थीहरू - भाग-३

यी पुस्तकहरू पाइने ठगाना :

आनन्दकुटी, स्वयम्भू हेराकाजी सुइका, नागवहा, ललितपुर तीर्थनारायण मानन्धर, कमलाछि, काठमाडौं

ललित विस्तर

पालि साहित्या आधारे भिक्षु महाप्रज्ञां च्वया विज्यागु ललित विस्तर छापे जूगु दु ।

सफू कायगु थाएँ

घरप्रकोति विहार काठमाडौं श्रीघः नघटोल

श्री तीर्थ नारायण मानन्धर कमलाछि साइकल पसः

श्री हेराकाजी सुइका ल. पु. नागवहा

मेमेगु बौद्ध धर्मया सफू नं माः सा हेराकाजी सुइका नाप लाना दिसं ।

व्यवस्थापक : भिक्षु महानाम, प्रकाशक : आनन्दकुटी विहार गुठी, स्वयम्भू, नेपाल । फो. नं १४४२०

मुद्रक : शाक्य प्रेस, ३५वहालटोल, काठमाडौं । फो. नं १३६०४